



Національний екологічний центр України

РІЧНИЙ ЗВІТ 2023



Київ

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
ПРО НАС	5
ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА: ЗАСНОВНИКИ, КЕРІВНІ ОРГАНИ, КОМАНДА	7
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ.....	11
ПРОЄКТИ	13
КАМПАНІЯ ІЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ БУЗЬКОГО ҐАРДУ	36
ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ.....	40
ЗВЕРНЕННЯ ТА ЗАЯВИ НЕЦУ	46
ВИДАННЯ ТА ПУБЛІКАЦІЇ НЕЦУ.....	51
НЕЦУ ТА ЗМІ.....	56
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОНОРІВ ТА ПАРТНЕРІВ	58
ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ 2023	67
КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ	68

ПЕРЕДМОВА

В умовах триваючої повномасштабної російської агресії проти України Національний екологічний центр України залишається на сторожі довкілля України.

Довкілля стало мовчазною жертвою російської агресії. Екологічні наслідки російської війни проти України є безпрецедентними як за спектром впливів, так і за масштабами, щонайменше за період після Другої світової війни. Величезні площі природних та урбанізованих територій, унікальні українські ландшафти, багаті екосистеми, оселища, безкрайні українські поля нещадно руйнуються російським агресором.

В 2023 р. НЕЦУ продовжував допомагати нашим захисникам та працювати над оцінкою наслідків російської агресії на довкілля. Наша позиція така, що усі завдані російською агресією злочинні впливи проти довкілля мають бути належним чином оцінені, а агресор має заплатити за всю завдану шкоду нашому довкіллю. Тому діяльність НЕЦУ охоплювала проблематику фіксації наслідків російської агресії для довкілля, методології оцінки завданої шкоди, відновлення довкілля та моніторингу його стану, а також спрямовувалась на допомогу місцевим громадам, постраждалим внаслідок російської агресії.

Значна увага була приділена руйнації окупантами Каховської ГЕС та спустошення Каховського водосховища, що стало одним з найбільш гучних актів російської агресії з огляду впливів на довкілля.

Ми продовжили започатковану у 2022 р. діяльність спрямовану на стале відновленням нашої країни. Зокрема, НЕЦУ закликала уряд не поспішати з планами відновлення Каховської ГЕС. Навіть в умовах триваючої повномасштабної війни відновлення України має відбуватися виключно на сталих засадах та принципах Європейського зеленого курсу, що є запорукою успішного євроінтеграційного шляху.

Ми вдячні Збройним силам України та усім захисникам України за можливість працювати над майбутнім нашої країни. НЕЦУ також дякує всім партнерам та однодумцям на цьому шляху, а також нашим донорам, підтримка яких дозволяє втілювати наші плани. 2023 рік став роком започаткування низки нових тематичних напрямів в рамках проєктів та ініціатив, що були підтримані Європейською Комісією (програма Horizon Europe), Міжнародним Вишеградським фондом, Фондом сприяння демократії Посольства США в Україні та іншими донорами. Водночас продовжувались започатковані раніше напрями діяльності. Зокрема, черговий раунд боротьби відбувся за збереження Бузького Гарду. Незважаючи на ще одну відмову Міндовкілля в погодженні проєкту добудови Ташлицької ГАЕС у 2023 р., плани енергетичного сектору не змінюються, що згуртовує наші зусилля для збереження цієї унікальної та визначної для України місцевості.

НЕЦУ продовжує консолідувати внутрішній потенціал та посилювати вплив на суспільство та владу, просуваючи довкілєві пріоритети як в національну політику, так і в повсякденне життя. Пріоритетним аспектом діяльності залишається сприяння європейській інтеграції України, що є цивілізаційним вибором та гарантією майбутнього вільної та демократичної України.

Ключову роль у діяльності НЕЦУ відіграють відокремлені підрозділи, які забезпечують експертний потенціал організації та вплив в регіонах та на національному рівні. Широка мережа НЕЦУ дозволяє поєднувати різні регіони нашої країни, що особливо важливо тепер, коли об'єднання зусиль вкрай важливо.

Ми знаходимось у вирішальному етапі історії нашої країни, коли виборюється право на відстоювання незалежності. В цей період колектив НЕЦУ продовжує справу наших засновників та їх послідовників, які зробили важливий внесок у становлення нашої держави, формування її екологічної політики.

Голова Національного екологічного центру України

Руслан Гаврилюк



Візит НЕЦУ до НПП «Гуцульщина»,
12 травня 2023 р.

ПРО НАС

Національний екологічний центр України (НЕЦУ) – громадська природоохоронна організація національного рівня. НЕЦУ був заснований 30 серпня 1991. Це одна з перших екологічних громадських неприбуткових організацій національного рівня, зареєстрованих у незалежній Україні.

Місія НЕЦУ – діяльність задля створення здорового довкілля та поліпшення якості життя людей в Україні. Ця діяльність ґрунтується на підтримці державної незалежності України, побудові у ній громадянського суспільства на основі поєднання досягнень екологічної і гуманітарної науки.

Основною метою Національного екологічного центру України є консолідація інтелектуального і творчого потенціалу України, налагодження та підтримання неформальних зв'язків між науковцями, фахівцями з питань екології, вивчення, охорони та управління станом довкілля, урядовцями, громадськими діячами.

Основними завданнями НЕЦУ є:

- екологізація свідомості громадян України;
- сприяння формуванню збалансованої екологічної політики України;
- екологізація законодавства України та підвищення, у зв'язку з цим, свідомості громадян;
- сприяння розвитку фундаментальних і прикладних екологічних досліджень;
- сприяння збереженню біологічного та ландшафтного розмаїття в Україні;
- сприяння проведенню наукових досліджень та здійсненню практичних розробок спрямованих на розбудову природно-заповідної справи в Україні;
- сприяння екологізації традиційної та розвитку відновлювальної енергетики.

Повномасштабна російська агресія з її колосальним нищівним впливом на нашу країну, в тому числі і довкілля, скоригувала напрями діяльності НЕЦУ, серед пріоритетів яких також стали оцінка наслідків російської агресії для довкілля та зелене відновлення України.

НЕЦУ об'єднує багатьох експертів з більшості напрямів пов'язаних з довкіллям (зміна клімату, управління водними ресурсами, збереження біорізноманіття, заповідна справа, збереження культурної та природної спадщини, екосистемний послуги, управління відходами, радіаційна безпека, військова екологія тощо) та сталим розвитком (справедливий енергетичний перехід, розвиток відновлюваних джерел енергії, екосистемний підхід, сталий туризм, сталий громадський транспорт тощо). Наразі НЕЦУ має близько 300 членів, які входять до 20 відокремлених підрозділів, що діють в більшості областей України.

Проектна діяльність НЕЦУ координується національним офісом, розміщеним у м. Києві. НЕЦУ успішно реалізує грантові проекти за підтримки ЄС, США, міжнародних екологічних організацій, зокрема в рамках програм Горизонт 2020 та Горизонт Європа.

НЕЦУ активно співпрацює з іншими некомерційними групами та окремими громадянами. НЕЦУ є членом низки асоціацій та мереж: Робочої групи 3 «Довкілля, зміни

клімату та енергетична безпека» Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства, Робочої групи 5 «Енергетика, транспорт, довкілля та зміна клімату» Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС, Української кліматичної мережі, Української річкової мережі, мережі «Бенквоч» (CEE Bankwatch Network), мережі «Транспорт і довкілля» (Transport & Environment). В 2023 році НЕЦУ став акредитованою організацією при Асамблеї ООН з навколишнього середовища (UNEA) при Програмі ООН з питань довкілля (UNEP), а також увійшов до коаліції CAN Europe.

Голова НЕЦУ Руслан Гаврилюк з 2022 р. є Національним координатором Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства та входить до керівного комітету Форуму.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА: ЗАСНОВНИКИ, КЕРІВНІ ОРГАНИ, КОМАНДА

Національний екологічний центр України (НЕЦУ) вдячний своїм засновникам, зусиллями яких на початку 90-х років ХХ ст. була створена наша організація. Серед засновників НЕЦУ видатні українські вчені, політики, громадські діячі, інтелектуали:

- *Антоненко Володимир Степанович, 1954 р.н., ЗАТ “Страхова компанія «Брама життя», директор.*
- *Гардашук Тетяна Василівна, 1958 р.н., доктор філософських наук, Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Голова товариства «Зелена Україна».*
- *Глеба Юрій Юрійович, 1949 р.н., академік НАН України, доктор біологічних наук, професор, засновник та почесний директор Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України.*
- *Голубець Михайло Андрійович, 1930–2016 рр., народний депутат України 1-го скликання, академік НАН України, доктор біологічних наук, професор, директор Інституту екології Карпат НАН України.*
- *Заєць Іван Олександрович, 1952 р.н., народний депутат України I, II, III, IV та VI скликань, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, Міністр екології та природних ресурсів України (2000–2001).*
- *Костенко Юрій Іванович, 1951 р.н., кандидат технічних наук, народний депутат України II скликання, 2-й міністр охорони навколишнього природного середовища України (1992–1998 рр.).*
- *Мовчан Ярослав Іванович, 1957–2017 рр., український вчений-еколог, громадський і державний діяч, доктор біологічних наук, заступник міністра Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (1993–1999 рр.), незмінний лідер НЕЦУ, Голова НЕЦУ (2011 р. – 18 вересня 2017 р.).*
- *Сандуляк Леонтій Іванович, 1937–2023 рр., доктор медичних наук, професор, співавтор з Левком Лук'яненком «Акта проголошення Незалежності України», перший Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії.*
- *Свіженко Віктор Олексійович, 1947 р.н., директор департаменту науково-технологічного розвитку Міністерства освіти і науки України.*
- *Рубан Юрій Григорович, 1958 р.н., директор Національного інституту стратегічних досліджень.*
- *Шеляг-Сосонко Юрій Романович, 1933–2019 рр., академік НАН України, доктор біологічних наук, професор, засновник геоботанічної школи, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, президент Всеукраїнського комітету сприяння діяльності ЮНЕП в Україні.*

В 2023 р. пішов з життя один з співзасновників НЕЦУ, визначна постать в історії сучасної України Сандуляк Леонтій Іванович (8.03.1937–3.12.2023). Світла пам'ять Леонтію Івановичу.

Жоден з засновників НЕЦУ нині не має юридичного відношення до організації та не впливає на прийняття рішень в середині організації.

Вищим керівним органом НЕЦУ є Конференція. Керівництво між Конференціями здійснюється **Радою НЕЦУ**. До Ради НЕЦУ входить 9 осіб, обраних на Конференції у 2021 р.:

- Руслан Гаврилюк, голова НЕЦУ, канд. геол. наук
- Олег Бондаренко, заступник голови НЕЦУ, докт. біол. наук
- Ганна Коломієць, заступниця голови НЕЦУ. канд. біол. наук
- Микола Близнюк, докт. пед. наук
- Олег Деркач, заслужений природоохоронець України
- Дмитро Іванов, журналіст
- Дмитро Гулевець, канд. техн. наук
- Галина Проців, викладач
- Інна Тимченко, канд. техн. наук

Рада НЕЦУ



Олег
БОНДАРЕНКО



Дмитро
ІВАНОВ



Руслан
ГАВРИЛЮК



Ганна
КОЛОМІЄЦЬ



Дмитро
ГУЛЕВЕЦЬ



Олег
ДЕРКАЧ



Галина
ПРОЦІВ



Микола
БЛИЗНЮК



Інна
ТИМЧЕНКО

Голова НЕЦУ обирається Конференцією на дворічний термін до наступної Конференції. У жовтні 2021 головою НЕЦУ було переобрано Руслана Гаврилюка, який

очолює Раду, офіційно представляє НЕЦУ, виконує стратегічне керівництво відповідно до повноважень, делегованих йому Конференцією НЕЦУ, координує діяльність структурних підрозділів та організацією в цілому.

Національний офіс НЕЦУ знаходиться в місті Києві. Основна команда офісу налічує 9 осіб, включаючи бухгалтера, юрист-аналітика, менеджера з комунікаційних технологій та менеджера з інформаційно-технічного забезпечення, а також тематичних експертів. Весь персонал національного офісу бере активну участь в роботі над проектами. Керівництво проектною діяльністю здійснює заступник голови НЕЦУ Олег Бондаренко.

Офіс НЕЦУ



Віталій ЦОКУР



Віталій
ГУЛЕВЕЦЬ



Юлія
ХРИСТИНЧЕН-
КО



Інокентій
ГОРОБЦОВ



Євген
БОВСУНОВ-
СЬКИЙ



Тетяна
ЄЛМАНОВА



Сергій
САВЧЕНКО



Діана
КРИСІНСЬКА



Валерій
МИХАЙЛЕНКО

Внутрішній контроль діяльності НЕЦУ здійснює ревізійна комісія, склад якої обирається Конференцією НЕЦУ.

Голова ревізійної комісії – Георгій Веремійчик, заступник голови – Альона Пасенко, секретар – Олександр Давиденко.

Ревізійна комісія НЕЦУ



Альона
ПАСЕНКО



Георгій
ВЕРЕМІЙЧИК



Олександр
ДАВИДЕНКО

НЕЦУ працює над розвитком власної організаційної спроможності. У травні 2023 р. у м. Косів була проведена стратегічна сесія організації.



Стратегічна сесія НЕЦУ,
травень, 2023 р.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ

НЕЦУ активно захищає ділянки з живою природою, насамперед з унікальними популяціями рослин і тварин. У співпраці з державними органами, ми ведемо підготовчу роботу для створення нових об'єктів природно-заповідного фонду, а також відслідковуємо дотримання природоохоронного законодавства на заповідних територіях.

ЗАХИСТ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

НЕЦУ пропагує перехід на інтегроване управління водними ресурсами за басейновим принципом, посилення інституту басейнових рад як керівних органів управління річковими басейнами. Ми працюємо для збереження та відновлення малих та великих річок України, недопущення їх подальшого зарегулювання, зокрема шляхом будівництва нових гребель.

ЕКОСИСТЕМНИЙ ПІДХІД

НЕЦУ виступає за впровадження екосистемного підходу для господарської діяльності. Пілотною сферою застосування екосистемного підходу в Україні має стати гідроенергетика, врахування екосистемних послуг річок при ухваленні рішень щодо будівництва ГЕС та ГАЕС дозволить запобігти деградації річкових екосистем.

ЗАПОБІГАННЯ ЗМІНИ КЛІМАТУ

НЕЦУ системно працює над посиленням ролі України в глобальному русі з запобігання зміни клімату. Ми працюємо задля скорочення викидів парникових газів, декарбонізації національної економіки, переходу України на 100 % відновлюваних джерел енергії, а також задля адаптації до зміни клімату.

ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК

НЕЦУ пропагує перехід України на еко-збалансований розвиток, популяризацію Цілей сталого розвитку ООН в Україні, їх впровадження в національну політику. Ми розділяємо принципи Європейського Зеленого Курсу та підтримуємо долучення України до цієї нової політики Європейського Союзу, що є запорукою успішної європейської інтеграції України. Ми віримо, що застосування принципу екоімперативу дозволить не лише зберегти довкілля для наступних поколінь, модернізувати економіку країни, але й сформувати екологічно свідому націю.

ОЦІНКА НАСЛІДКІВ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ ТА ЗЕЛЕНЕ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Повномасштабна російська агресія принесла Україні не лише численні жертви та руйнування – вона має важкі екологічні наслідки, знищує українське довкілля та має, навіть,

більш глобальні впливи. Знищуються українські ландшафти та екосистеми на величезних площах, зруйновані оселища. Діяльність НЕЦУ зосереджена на дослідженні проблематики фіксації наслідків російської агресії для довкілля, методології оцінки завданої шкоди, відновлення довкілля та моніторингу його стану, допомозі місцевим громадам, постраждалим внаслідок російської агресії.

ПРОЄКТИ

Sustainable energy, Positive & zero cARbon Communities – SPARCS



Проєкт SPARCS реалізується в рамках програми Horizon 2020, протягом 2019–2024 рр. Він спрямований на створення мережі співтовариств зі стійкою енергією, позитивними та нульовими вуглецевими викидами, у двох містах-маяках (Еспоо, Фінляндія та Лейпциг, Німеччина) і п'яти сусідніх містах (Майя, Португалія; Кіфісія, Греція; Рейк'явік, Ісландія; Кладно, Чеська Республіка; Львів Україна).

Проєкт підтримує ці міста, оскільки вони мають справу з багатогранними проблемами, з якими вони стикаються на шляху до сталого розвитку. Встановлюючи інклюзивні моделі та процеси управління та планування, SPARCS прагне продемонструвати та підтвердити інноваційні рішення для розумних та інтегрованих енергетичних систем, які перетворять ці міста на стійкі екосистеми з нульовим викидом вуглецю з покращеною якістю життя їхніх громадян.

Це буде досягнуто шляхом взаємодії з усіма відповідними зацікавленими сторонами від промисловості та інноваційних малих і середніх підприємств і дослідницьких організацій до міського планування та технічних відділів. Ключовим критерієм успіху є залучення громадян, і SPARCS чітко зосереджується на взаємодії з громадянами та ставленні міських жителів у центр своїх зусиль.

Серед партнерів проєкту (31 організація), представники 10 країн: Німеччина (8), Фінляндія (8), Чехія (2), Португалія (3), Греція (2), Україна (3), Ісландія (2), Кіпр (1), Бельгія (1), Італія (1).

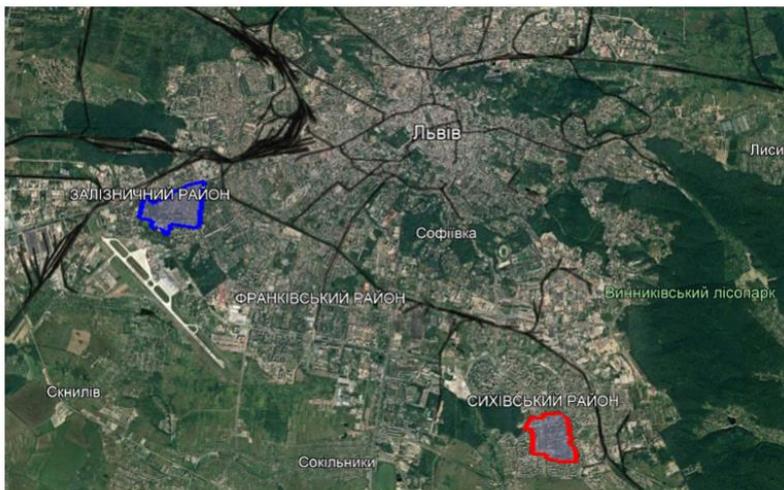
Результати проєкту у 2023 р. в Україні:

- участь у серії вебінарів з енергоменеджменту, які проводить Держенергоефективності;
- звернення до Прем'єр-міністра України щодо адаптації законодавства з енергоефективності до європейської політики та Директив щодо інтеграції підходів до розвитку енергоефективності та відновлюваної енергетики, політики декарбонізації тощо;
- надано пропозиції в рамкових консультаціях щодо підготовки першої річної доповіді щодо України як кандидата на вступ до ЄС;
- участь в обговоренні аналітичного звіту «Енергоефективність у зеленій реновації: найкращі практики та можливості для України» на презентації DIXI GROUP спільно з Buildings Performance Institute Europe (BPIE);
- складено базу даних всіх будівель і споруд та іншої інформації, а також досліджено наявність іншої вхідної інформації (3D-моделі, DSM та ортофотоплану) для обраних територій Львова в рамках реалізації Проекту Fellow City (розрахунок потенціалу виробництва сонячної енергії);
- проведено первинне обстеження двох районів міста Львова: Сихів (багатоповерхівка) та Сигнівка (малоповерхівка), щоб оцінити можливість 3D моделювання;
- розпочато роботу над техніко-економічним обґрунтуванням житлової забудови у двох районах м. Львова: Сихів (багатоповерхівка) та Сигнівка (малоповерхівка);
- проведено Аналіз перспектив застосування добровільних угод з енергоефективності в Україні;
- створено векторну модель контурів дахів із зазначенням кутів просторової орієнтації та контурів вільної поверхні для обраних ділянок побратима Львова в рамках реалізації проекту Fellow City (розрахунок потенціалу генерації сонячної енергії);
- організація веб-дискусії «Обмін досвідом функціонування громад в умовах війни» за участю НЕЦУ та ЛМР з презентацією результатів проекту SPARCS в частині енергоменеджменту та відновлення;
- організація семінару «Енергоефективність громад в умовах війни» (Косів, Україна) - обмін знаннями між осередками НЕЦУ, участь ЛМР та інших профільних організацій у сфері енергоефективності;

- розроблено специфікацію необхідних параметрів забудови та прилеглої території (структуру даних) для обраних територій міста-побратима Львова в рамках реалізації Проекту міста-побратима (розрахунок потенціалу генерації сонячної енергії);
- розроблено алгоритм (формули, граничні умови) та розраховано прогнозоване середньорічне/середньомісячне виробництво енергії (електричної та теплової) для обраних територій Львова в рамках реалізації проекту Fellow City (розрахунок потенціалу виробництва сонячної енергії);
- презентація порядку денного та тематики проекту SPARCS на вебінарі-дискусії «Від кризи до захисту: вирішення екологічних проблем в Україні та вплив на Німеччину» в рамках проекту Ukrainian Vibes 2023, підтриманого волонтерською програмою ASA (реалізується спільно з Democracy International та Зміна комунікацій).



Пілотні райони Львова



- Було обрано два райони міста Львів: Сихів і Сигнівка
- Вони відрізняються типом і поверховістю забудови

CitiObs – Вдосконалення громадських обсерваторій для здорових, сталих, стійких та інклюзивних міст



Зустріч консорціуму в Осло, січень 2023

Проект CitiObs (Enhancing Citizen Observatories for healthy, sustainable, resilient and inclusive cities) – це проєкт програми Horizon Europe, запущений 1 січня 2023 року з тривалістю 48 місяців. До проєкту залучено 15 партнерів з Норвегії, Іспанії, Нідерландів, Франції, Німеччини, Польщі, Греції, Бельгії, Ірландії та України.

CitiObs націлений на підтримку громадських обсерваторій у різних містах для створення, покращення та розширення інклюзивних і різноманітних обсерваторій. Це сприяє активній участі громадян у спостереженні за міським середовищем за допомогою

недорогих сенсорних технологій та переносних пристроїв, зокрема з акцентом на якість повітря та екологічні заходи.

Основна мета проекту – поширити досвід впровадження і використання на існуючі та новостворені громадські обсерваторії. CitiObs підтримуватиме громадські обсерваторії, зокрема сприяючи активній ролі громадян у спостереженні за довкіллям за допомогою бюджетних сенсорних технологій і переносних пристроїв. CitiObs дозволить формалізувати, оцінити і узаконити роль спостережень громадян, як невід’ємної частини інклюзивного управління серед громадськості та зацікавлених сторін генеруючи підтверджені дані для політики та досліджень, сприяючи ініціативам систем GEOSS і GEO і дозволяючи спільне проектування та реалізацію дій для вирішення міських проблем, пов’язаних із забрудненням та зміною клімату, як частини переходу до Європейської зеленої курсу.

Основні завдання проекту:

1. Досягнення більш широкої, різноманітної, інклюзивної та стабільної участі громадян і громад у спостереженні, моніторингу та захисті міського середовища через громадські обсерваторії;
2. Забезпечення більшої доступності громадських спостережень як доповнення до офіційних даних по спостереженнях на місцевому, національному та європейському рівнях для використання цих даних в політиці та науці;
3. Посилення процесу визнання громадських обсерваторій як потужного дослідницького та політичного підходу на підтримку нульового забруднення та пом’якшення наслідків зміни клімату та адаптації;
4. Застосування широкомасштабної демонстрації інструментів і підходів CitiObs для вдосконалення існуючих і новостворених громадських обсерваторій.

Ідея впровадження проекту в Україні полягає у створенні у місті Миколаїв локальної мережі громадян для збору, обробки та формування надійної перевіреної первинної інформації про шкоду, завдану навколишньому середовищу внаслідок військових дій.

Ця мережа ґрунтуватиметься на наступному:

- залучення місцевих громад (на прикладі Миколаївської області), об’єднання місцевих жителів у громадські екологічні обсерваторії;
- збір, обробка, перевірка та відображення інформації за допомогою технологій CRM та GIS;

- надання місцевим громадам та органам місцевого самоврядування об'єктивної інформації про наслідки військових дій для довкілля.

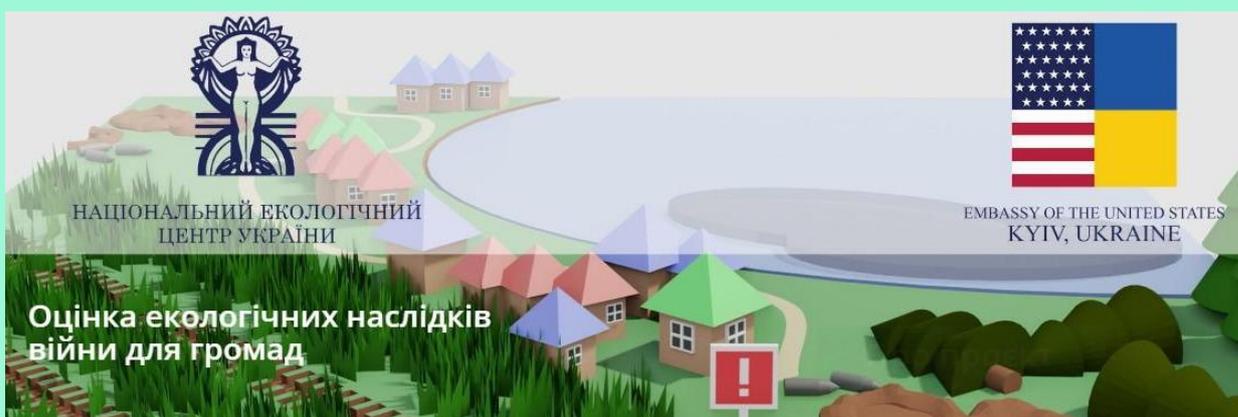
Громадська Екообсерваторія “МиКо Довкілля” – це освітньо-науковий вільний простір, обладнаний сенсорними датчиками виміру параметрів навколишнього середовища, в якому кожен зможе самостійно дослідити параметри довкілля та їх зміни, отримати нові навички і знання. Учасником громадської обсерваторії є громадський науковець (вчений), яким зможе стати кожен з охочих!



Підготовка наукової роботи до МАН в Миколаївському ліцеї

З основними результатами проекту можна познайомитись на нашому сайті <https://necu.org.ua/proyekty/citiobs/>

Оцінка екологічних наслідків війни для громад WED UA



В травні 2023 р. Національний екологічний центр України за підтримки Фонду Сприяння Демократії та Посольства США в Україні розпочав впровадження проекту «War and Environmental Damage – Guidelines for Communities» (Оцінка екологічних наслідків війни для громад). Тривалість проекту - десять місяців.

Мета проекту – розробка інструментів оцінки впливу військових злочинів на довкілля України та їх наслідків для місцевих громад для подальшого врахування у стратегіях регіонального відновлення.

В результаті імплементації проекту місцеві громади, їх органи самоврядування, неурядові організації та інші зацікавлені особи отримують такі інструменти, що дозволять всебічно та достовірно оцінити впливи військових дій на довкілля, а також врахувати їх наслідки у майбутньому розвитку громад.

В рамках проекту було обрано 5 цільових громад Миколаївської та Сумської областей, довкілля яких зазнало суттєвої шкоди від повномасштабного вторгнення з боку російської федерації. Серед них Куцурубська та Очаківська громади Миколаївської області, Хотінська та Великописарівська громади Сумської області, які до сьогодні знаходяться під обстрілами, Галицинівська громада Миколаївської області, яка зазнала суттєвого впливу на довкілля та була зоною активних бойових дій до листопада 2022 року.

Крім того, було проведено дослідження стану питного водопостачання Інгульської громади Миколаївської області, яка знаходилась тимчасово під окупацією.



Відбір проб ґрунту в Первомайській громаді, вересень 2023.

Відбір зразків ґрунту,
Первомайська громада, грудень 2023



Спілкування з жителями Інгульської громади проякість питної води, серпень, 2023.

Зустріч в Інгульській громаді,
червень 2023

Проаналізовано ступінь забруднення та пошкодження ґрунтів, площі пошкоджених полезахисних лісосмуг Первомайської громади Миколаївської області, яка до листопада 2022 року була зоною активних бойових дій.



ГІС аналіз пожеж на полях та лісосмугах в Галициніській громаді Миколаївській області

З метою залучення населення та визначення актуальних проблем для громад, було проведено опитування жителів та визначено актуальні напрями досліджень проєкту.

В результаті спільної роботи команди проєкту та залучених експертів було визначено основні труднощі фіксації воєнних екологічних злочинів та оцінки збитків довкіллю. Наведено приклад типового розрахунку збитків від пошкодження земельних ресурсів природно-заповідної території після підриву Каховської ГЕС.

Важливим була також розробка процедури оцінки матеріальних та фізичних ресурсів, які необхідні громадам для відновлення компонентів довкілля, яким завдана шкода внаслідок воєнних дій та організації постійного моніторингу в зоні впливу, зокрема,

моніторингу ґрунтів, підземних та поверхневих вод, де небезпечні наслідки воєнних дій будуть проявлятися ще багато років.

Досліджено площі пошкоджених полезахисних лісосмуг в громадах з використанням супутникового моніторингу та методу геоінформаційного аналізу, а також натурних спостережень. Результати досліджень дозволять розрахувати необхідні матеріальні ресурси для відновлення пошкоджених полезахисних смуг. Разом з тим, більшість їх є замінованими, що унеможлиблює початок висадження дерев.

Під час реалізації проєкту було приділено увагу питанням дослідження стану ґрунтів та їх хімічного забруднення в Миколаївській та Сумській області.

Проведено аналіз проблем питного водопостачання в Миколаївській області, яке було ускладнене і до повномасштабного вторгнення, а сьогодні є критичним. В більшості громад області відсутній доступ жителів до придатної для споживання питної води. В досліджуваних зразках питної води в громадах було зафіксовані значні перевищення сульфатів та хлоридів, мікробіологічне забруднення, а також такий токсичний та небезпечний для життя елемент як арсен (миш'як).

Вирішення критичної ситуації з питною водою потребує залучення обласних адміністрацій та державної підтримки, адже керівництво громад, в більшості, ігнорує небезпечну ситуацію та залишає населення громади сам на сам з проблемою.

Одним з найбільш оптимальних та ефективних способів покращення ситуації з питною водою в громадах Миколаївщини є встановлення систем зворотного осмосу для очищення води.

Наведено аналіз стану об'єктів природно-заповідного фонду та цінних лісових комплексів. Дослідження проводились з застосуванням супутникового моніторингу та методу геоінформаційного аналізу, що дозволило оцінити ймовірні масштаби наслідків воєнних дій окупантів, а в подальшому стане основою для розробки заходів відновлення біорізноманіття та природних ділянок.

У підсумку проєкту розроблено рекомендації громадам з корисними посиланнями для звернень у випадку фіксації шкоди довкіллю внаслідок воєнних дій.

В рамках проєкту за 2023 рік було проведено більше 20 зустрічей з громадами. Проведено круглий стіл «Оцінка екологічних наслідків війни для громад: думка експертів», в м. Одеса (серпень, 2023), який залучив провідних експертів України. Метою круглого столу було експертний аналіз існуючих інструментів оцінки впливу воєнних злочинів на довкілля

та їх наслідків для півдня України. Як резолюція було підготовлено перелік рекомендацій для вдосконалення методології оцінки збитків для довкілля. налагоджено співпрацю з експертами в рамках оцінки впливу на довкілля воєнних дій. Визначено ключові моменти, які заважають впроваджувати комплекс заходів для оперативної та якісної оцінки впливу війни на довкілля, а також шляхи їх вирішення.



Круглий стіл «Оцінка екологічних наслідків війни для громад: думка експертів», м. Одеса, 25.08.2023 р.

Було проведено панельну дискусію «Оцінка екологічних наслідків війни: виклики сьогодення» (м. Миколаїв, жовтень 2023), метою якої був пошук діалогу та співпраці між компетентними державними органами в сфері захисту довкілля, органами місцевого самоврядування та науковцями для підвищення ефективності процедури оцінки впливу воєнних дій на довкілля. Захід зібрав як експертів з дослідження наслідків війни для довкілля, так і представників спеціалізованої екологічної прокуратури, депутатів обласної ради та ін.



Панельна дискусія проекту “Оцінка екологічних наслідків війни: виклики сьогодення”, м. Миколаїв 13.10.2023 р.



Круглий стіл «Пошкодження об’єктів ПЗФ та лісів Сумщини внаслідок російської агресії та можливі шляхи відновлення», м. Суми 09.11.2023 р.

Освіта для сталого розвитку: поширення досвіду країн V4 для відновлення України



Проект «Освіта для сталого розвитку: поширення досвіду країн V4 для відновлення України» реалізується в Україні та 3-х країнах Вишеградської четвірки: Польщі, Чехії та Словаччини за підтримки Вишеградського фонду. Період імплементації проєкту: жовтень 2023 р. – травень 2024 р.

Разом з НЕЦУ, координатором проєкту, участь в його реалізації беруть: Чеський інститут збереження культурної спадщини (Чехія), Гданський технологічний університет (Польща), Трнавський університет (Словаччина), професійна асоціація «Вода для клімату – екологічні технології» (Словаччина) та Регіональна благодійна організація «Центр громадських ініціатив» (м. Косів Івано-Франківської області).

Основна мета проєкту – висвітлити роль місцевих громад, підприємців та органів державної влади у їхніх спільних зусиллях для досягнення Національних цілей сталого розвитку (ЦСР-2030), зокрема Цілі 4, «Якісна освіта» та Цілі 11, «Сталі міста та громади».

Проект об'єднує широке коло зацікавлених сторін: неурядові організації, навчальні заклади, студентську та учнівську молодь, місцеві громади, малий та середній бізнес. Очікується, що зусилля всіх цільових груп будуть об'єднані та зосереджені на покращенні якості довкілля, врахування відповідних цілей в майбутніх стратегіях, планах і програмах відновлення громад Карпатського регіону України.

Освітня діяльність НЕЦУ спрямована на формування соціально свідомої молоді, та підсилення ролі українських університетів у розвитку Карпатського регіону. Цей напрям НЕЦУ розвиває в контексті підготовки до майбутньої відбудови України після війни та її інтеграції до Європейського Союзу.

В рамках проекту налагоджено канали комунікації для обміну досвідом, знаннями та кращими практиками країн Вишеградської четвірки та України, які дуже схожі в історичному та культурному аспектах.

За підтримки проекту створено інноваційний освітній хаб та передбачена його інтеграція в українські університети. В 2023 р. в рамках Міжнародної Карпатської школи проведено низку онлайн-семінарів з висвітлення кращих практик Польщі, Чехії, Словаччини та України за такими темами:

- Сталий розвиток Карпатського регіону;
- Наукові підходи до пом'якшення/адаптації до зміни клімату;
- Інтерпретація спадщини: музеї під відкритим небом у Карпатському регіоні;
- ФітореMediaція – технології очищення забруднених ґрунтів;
- Водний голод та водопостачання в умовах нестачі води.

Phytoremediation of polluted soils:
a technology for after-war cleaning of contaminated soils in Ukraine

Piotr Rybarczyk, PhD
Gdańsk University of Technology, Faculty of Chemistry,
Department of Process Engineering and Chemical Technology
piotr.rybarczyk@pq.edu.pl

On-line seminar within the project: Education for sustainable development, co-financed from the International Visegrad Fund



EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT:
TRANSFERRING V4 COUNTRIES' EXPERIENCE
FOR UKRAINE'S RECOVERY

Seminar: Climate change mitigation and adaptation
2 NOVEMBER, 2023

Climate change and Climate changes - how to understand it?



Introduction to
Heritage
Interpretation

Michal Medek
Czech Institute for Heritage interpretation
michal.medek@dobrainterpretace.cz

Masaryk University Brno, Faculty of Social Studies,
Department of Environmental Studies



EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT:
TRANSFERRING V4 COUNTRIES' EXPERIENCE
FOR UKRAINE'S RECOVERY

Seminar: Water scarcity and water supply in
conditions of water shortage.

21 December, 2023



Проведені в 2023 р. онлайн семінари проекту

До заходів проєкту активно долучалися українські університети в рамках так званої “третьої” місії неформальної освіти молоді в місцевих громадах. В рамках розвитку Міжнародної Карпатської школи розширено співпрацю НЕЦУ з КНУ імені Тараса Шевченка, Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка, Луганським національним університетом, НПП «Гуцульщина».

Учасники Школи оголосили про створення Молодіжної ланки, яка підсилить роботу зі студентською молоддю. Школа продовжує розширювати плідну співпрацю з Секретаріатом Карпатської конвенції, мережею “Наука для Карпат”, підсилення «третьої» місії університетів в українській частині Карпатського регіону.

Обмін досвідом у сфері формальної та неформальної освіти сприятиме налагодженню нових тісних контактів між учасниками з країн-учасниць, зробить важливий внесок у зближення країн у процесі наближення України до членства в ЄС та сприяти формуванню спільних зусиль для сталого розвитку Карпатського регіону.

Ukrainian Vibes – 2023



Після двох успішних років співпраці проєкт Ukrainian Vibes у 2023 р. повернувся з оновленою командою. Як і минулого року, Ukrainian Vibes реалізовувався під час війни, але час не зупинився, як і наші зусилля зблизити Україну та ЄС.

Проєкт здійснювався за підтримки та партнерства громадських організацій: Democracy International у Кельні, Національним екологічним центром України та Change Communication (CC), завдяки волонтерській програмі ASA, що є ініціативою німецької

служби з розвитку ENGAGEMENT GLOBAL, і що фінансується Федеральним Міністерством Економічного Співробітництва та Розвитку. Як і минулого року, команда проєкту мультикультурна - Аня та Анастасія з України, Карла та Стефанія з Німеччини.

Діяльність проєкту розпочалася у квітні і тривала до жовтня 2023 р.

Проєкт ґрунтується на обміні між двома країнами-партнерами — Німеччиною та Україною, що сприяє глибшому розумінню глобальних питань та налагодженню чутливої комунікації між цими культурами. Метою цьогорічної команди було сприяння міжкультурній комунікації та підвищення обізнаності про сталий розвиток, демократію та її виклики як у межах, так і за межами ЄС.



Для досягнення поставленої мети проведено три офлайн-дискусії об'єднані в тур, та чотири онлайн-воркшопи в рамках ініціативи «European Public Sphere», що об'єднували учасників незалежно від їх походження та віку.

Для туру було обрано такі теми:

- Європейська ідентичність і місце України в ній: Що для вас означає європейська ідентичність? Як ви її визначаєте? Як ЄС може сприяти спільному розумінню своєї історії та цінностей? Як українці, які живуть у ЄС, визначають своє місце в європейській ідентичності?
- Громадянська участь: Що мотивує або відлякує людей від участі в політичному житті? Як ваше відчуття приналежності до європейської спільноти впливає на готовність до участі? А щодо України: які ініціативи громадської участі існують, і як люди ними користуються?

- Сталий розвиток: Як виглядатиме стале майбутнє України після війни? Які проекти зі сталого розвитку існували до та після вторгнення?

Першою частиною проєкту став липневий офлайн тур Саксонією¹, в який вирушила команда, щоб ініціювати дискусії про майбутнє Європи.

Місія туру – надати кожному можливість активно брати участь у дискусії, ділитися ідеями та зрозуміти, як вони можуть впливати на майбутнє Європейського Союзу.

Тур включав зупинки в Лейпцигу, Герліці та два заходи в Хемніці, слугуючи платформою для діалогу на теми європейських цінностей, європейської ідентичності та інтеграції України в ЄС. А також мав на меті надати учасникам розуміння про ЄС та його функції, ознайомити з походженням європейських цінностей, зокрема Хартії основних прав ЄС, а також з



ролями та обмеженнями різних органів ЄС. Обговорювані теми створили культурний обмін поглядами та досвідом, що надало можливість обговорити культурні та політичні відмінності між ЄС та Україною, уявити спільне майбутнє та дослідити можливості інтеграції України до ЄС. Загальна кількість учасників, що взяли участь у заходах - 114.

Друга частина реалізації проєкту припала на серпень і була присвячена чотирьом онлайн воркшопам, команда зосередилась на темах:

- Єдність молодіжних голосів: Як молодь змінює ЄС та Україну через участь у політичних процесах;
- Від України до ЄС: Забезпечення прав через Хартію основних прав ЄС;
- Від кризи до захисту: Розв'язання екологічних проблем в Україні та їхній вплив на Німеччину;
- Роль України у розширенні прав і можливостей жінок у Європі.

¹ <https://www.publicsphere.eu/2023/05/17449/?lang=en>

На відміну від офлайн-заходів, онлайн-воркшопи включали також доповіді запрошених експертів. Під час кожної онлайн дискусії два або більше експертів у відповідній галузі висловлювали свої думки щодо обговорюваної теми та ділилися досвідом. Після доповіді експертів учасники мали можливість поставити запитання та обговорити теми між собою.

В цій частині проекту НЕЦУ активно брала участь у всіх заходах, зокрема надавала професійних експертів. Так під час третього воркшопу на тему «Від кризи до захисту: Розв'язання екологічних проблем в Україні та їхній вплив на Німеччину» ключовими експертами від НЕЦУ були Діана Крисінська, Євген Бовсуновський та Інна Тимченко.



В кожному воркшопі взяли участь від 15 до 30 осіб. Ukrainian Vibes об'єднав громадян різного віку та різних регіонів України, Європи, Азії та Африки. Оскільки метою проекту було створення культурного обміну, кожен мав можливість поділитися своєю точкою зору.

Після закінчення другої частини проекту команда опрацювала отримані матеріали, які потім стали основою Каталогу ідей² для майбутнього Європи, який згодом був надісланий стейкхолдерам.

² https://necu.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/uavibes_catalogue.pdf

Casework against E40 inland waterway



Мета проєкту – забезпечити додаткове розслідування, для того, щоб знайти змістовні аргументи проти проєкту міжнародного водного шляху (МВШ) E40 та запропонувати альтернативний шлях розвитку Полісся. У цьому контексті проєкт спрямований на досягнення наступних конкретних цілей:

- активна участь у міжнародному партнерстві для представлення України під час реалізації стратегії коаліції;
- розширення знань про партнерство шляхом заповнення наявного інформаційного пробілу стосовно діяльності України;
- блокування фінансування МВШ E40 шляхом інформування потенційних донорів (включно з тими, що пов'язані з ініціативою «Belt&Road») про екологічні, економічні та соціальні ризики МВШ E40;
- розробка альтернативного плану регіонального розвитку Полісся за сприянням коаліції #SavePolessia;
- інформування нашої головної цільової аудиторії в Україні про загрози та ризики МВШ E40 та роботу нашого партнерства.

Актуальність проєкту визначена тим, що реалізація проєкту МВШ E40 може завдати непоправної шкоди регіону Полісся, його унікальній природі та мешканцям. Потреба у донесенні майбутніх ризиків проєкту до якнайбільш широкого кола людей сьогодні актуальна як ніколи, адже зупинити реалізацію небезпечного для довкілля та здоров'я людей проєкту можливо лише спільними зусиллями.

Цільова аудиторія проєкту – центральні і місцеві органи виконавчої влади, органи самоврядування, експертне середовище, ЗМІ, широка громадськість, громадські неурядові організації, іноземні ЗМІ та громадськість, Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства та небайдужі громадяни України, жителі країн, які підпадуть під вплив МВШ Е40.

Спрямування проєкту – об'єднати зусилля природоохоронних організацій, місцевої влади, активістів, небайдужих людей у протидії впровадженню небезпечного для довкілля та людей проєкту міжнародного водного шляху Е40.

У 2023 р. НЕЦУ продовжив моніторинг ситуації навколо МВШ Е40 в Україні. Аналіз плану відновлення України показує, що є передумови для повернення до проєкту МВШ Е40. Закон України «Про водний транспорт» передбачає можливість створення нових водних шляхів. У плані реалізації Транспортної стратегії України є згадка про МВШ Е40. В останній версії європейської мережі водних шляхів TEN-T на прохання Уряду України маршрут водного шляху Е40 подовжено від дамби Київського водосховища до гирла р. Прип'ять і далі по р. до околиці м. Чорнобиль. Чому Уряд продовжив маршрут МВШ Е40 до зазначеної точки на р. Прип'ять – велика загадка, бо своє рішення ніяким чином не коментував.

Тому НЕЦУ продовжує моніторинг планів відновлення України та далі домагатиметься вилучення згадки МВШ Е40 із плану реалізації Транспортної стратегії.

НЕЦУ розвивав співпрацю в рамках міжнародної коаліції громадських організацій «Врятуймо Полісся»³ Взято участь у щомісячних нарадах Коаліції, відбувався обмін інформацією щодо розвитку ситуації довкола проєкту МВШ Е40 Гданськ-Херсон річками Польщі, Білорусі, України.

За нинішніх обставин повномасштабної російсько – української війни Уряд України не ухвалював нових рішень щодо водного шляху Е40, але досі, як зазначено вище, існують передумови внесення цього проєкту до плану відновлення України. Позиція української громадськості щодо МВШ Е40 була представлена особисто Комісару з питань навколишнього середовища, океанів та рибальства Віргініюсу Сінкявічюсу в Представництві ЄС у Києві 17 лютого 2023 р.

НЕЦУ надав Міндовкілля пропозиції щодо порятунку боліт в Україні для включення до плану відновлення України. Були перекладені та розповсюджені матеріали Коаліції, зокрема петиції You Move Europe із закликом до Європейської Комісії не виділяти кошти на

³ <https://savepolesia.org/>

фінансування водного шляху E40 з фондів, TEN-T, відновлення чи будь-яких інших фондів ЄС і врятувати Полісся⁴.

Проект МВШ E40 охоплює і ділянку р. Дніпро, яку займало Каховське водосховище, спустошене в результаті підриву його дамби 6.06.2024 російськими окупаційними військами. Російські загарбники зробили подвійний злочин – перший, що збудували Каховську ГЕС без урахування природних особливостей обраного місця розташування, другий злочин – коли зруйнувала її. Ситуація, яка склалася навколо рішення Уряду України щодо відновлення Каховської ГЕС, яскраво висвітлює загрози для довкілля, які виникли у зв'язку зі скасуванням Урядом процедури оцінки впливу на довкілля проектів відновлення. НЕЦУ ення Каховської ГЕС і застеріг його від зазначеного необґрунтованого рішення. Формальна відповідь Мінекономіки на лист НЕЦУ (від імені Уряду) стала приводом для публікації спеціальної заяви НЕЦУ для преси з різкою критикою політики Уряду у сфері охорони навколишнього середовища

Ініціатива «Реформи у сфері довкілля для післявоєнного відновлення та європейської інтеграції України»



Ініціатива «Реформи у сфері довкілля для післявоєнного відновлення та європейської інтеграції України»

Ініціатива «Реформи у сфері довкілля для післявоєнного відновлення та європейської інтеграції України», який адмініструє Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, що фінансується Форумом громадянського суспільства Східного партнерства та

Європейською Комісією.

Ініціатива реалізована протягом липня 2022 – квітня 2023 рр. за участі Національного екологічного центру України, МБО ІЦ «Зелене досьє», МБО «Екологія-Право-Людина», РАЦ «Суспільство і Довкілля», а також незалежного експерта Анни Голубовської-Онісімової.

Мета ініціативи сформувати перелік необхідних реформ у довкілєвій сфері, необхідних для післявоєнного відновлення України та прискорення європейської інтеграції.

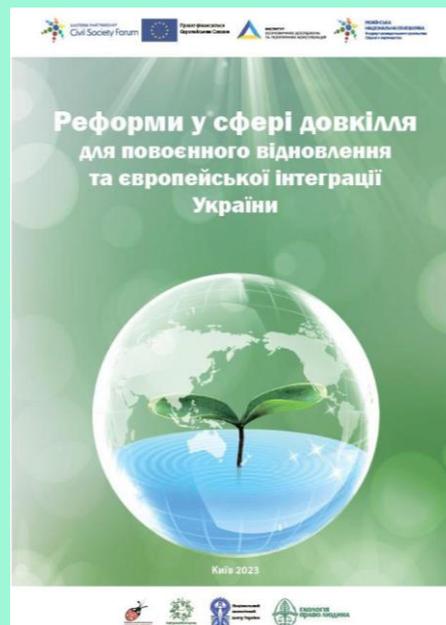
⁴ <https://necu.org.ua/pidtrymajte-petyczyyu-mizhnarodnoyi-koaliciji-vryatujmo-polissya/>

Представниками РГЗ УНП ФГС проведено дослідження щодо встановлення пріоритетів довкіллевих реформ у повоєнний час. Результати дослідження, а також рекомендації щодо реформ в сфері захисту довкілля, висвітлені у аналітичному документі [«Реформи у сфері довкілля для повоєнного відновлення та європейської інтеграції України»](#), [резюме](#) якого доступно також англійською мовою.

Документ був презентований 29 березня 2023 р. в форматі публічної дискусії з залучення представників . Захід проходив онлайн, із [трансляцією](#) в соціальних мережах. Публічна дискусія зібрала та об'єднала представників громадянського суспільства, депутатів Верховної Ради України, а саме Комітету з питань екологічної політики та природокористування, керівництво Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів. В результаті відбулася насичена та конструктивна дискусія, учасники якої домовились про створення майданчику для постійних комунікацій з нагальних питань реформ у довкіллевій сфері. Представники законодавчої та виконавчої гілки влади підтримали більш широке залучення громадськості для вирішення теперішніх євроінтеграційних викликів України, що постали у довкіллевій сфері, більше того навіть наголосили, що допомога громадськості є затребуваною як для Міндовкілля, так і для профільного комітету Парламенту.

Наслідки повномасштабної російської війни проти України вже зараз є неймовірно важкими для України. Окрім тисяч втрачених життів та мільйонів зруйнованих доль, зруйновано тисячі житлових будівель та виробничих споруд, промислових та інфраструктурних об'єктів, завдано прямої шкоди нашому довкіллю – лісам, степам, водним об'єктам тощо.

Україна вже зараз готується до відновлення від наслідків війни . Відновлення має базуватися на принципах збереження та відтворення довкілля, кліматичної нейтральності – усіх тих, які є визначальними у теперішньому розвитку ЄС її політики Green Deal, які забезпечать відбудову успішної, сучасної України, її входження до ЄС на правах рівного партнера, що дотримується європейських цінностей, здатного бути регіональним лідером.



Ключову роль мають відіграти довкіллеві реформи, що повинні охопити усі галузі економіки країни з метою їх зеленої трансформації.

Громадськість тривалий час домагається впровадження таких наскрізних реформ, впровадження яких наразі життєво важливе для України. Проте, для того, щоб забезпечити наскрізність екологічної та кліматичних політик, необхідно від броунівського руху, який вирує в коридорах влади, перейти до цілеспрямованого поступу, пересуваючись у напрямку зрозумілого вектору цілей. Цей поступ має здійснювати зрозуміла екологічна інституційна система, із прозорими правилами, за підтримки осучасненої системи екологічного фінансування.

Реформа екологічної політики полягає у встановленні вимірювальних стратегічних та середньострокових цілей для досягнення доброго стану довкілля, налагодженні постійного моніторингу досягнення цих цілей, регулярного аналізу та оцінки ефективності екологічної політики, періодичного оновлення відповідно до результатів оцінки. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів мусить тримати цю стратегічну рамку і добиватися ефективності екологічної та кліматичної політики. Почати необхідно з підготовки щорічного звіту з впровадження екологічної політики, що жодного разу не виконувалося, всупереч принципам належного екологічного врядування та вимогам Закону України про державну екологічну стратегію до 2030 року. Такий звіт є незамінним інструментом діалогу з громадськістю.

Ініціатива «Оцінка впровадження екологічної політики в Україні»



Ініціатива «Оцінка впровадження екологічної політики в Україні» впроваджувалась в рамках проекту «Підтримка діяльності Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства 2021-2023 рр.»,

який реалізує Інститут економічних досліджень та політичних консультацій за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Ініціатива реалізована протягом червня–жовтня 2023 року за участі Національного екологічного центру України, РАЦ «Суспільство і довкілля», МБО «Екологія-Право-Людина», МБО ІЦ «Зелене досє», а також незалежного експерта Анни Голубовської-Онісімової, що представляють Робочу групу 3 «Довкілля, зміна клімату, енергетична безпека» Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства.

Метою ініціативи була оцінка стану екологічної політики України в світлі підготовки до початку переговорів про членство в ЄС за Главою 27 «Довкілля та зміна клімату». Представниками громадськості проведено дослідження ефективності екологічної та кліматичної політики в Україні в контексті зеленої відбудови та руху України до членства в ЄС. Результати дослідження, а також рекомендації щодо необхідних змін в політиках, висвітлені у [аналітичному документі «Оцінка впровадження екологічної політики в Україні»](#), який був презентований 16 жовтня 2023 р. в рамках публічної дискусії. Захід проходив онлайн, із [трансляцією](#) в соціальних мережах.

В умовах загальної невизначеності щодо термінів закінчення війни, відбулося усвідомлення, що відродження економіки та відбудову зруйнованих територій необхідно починати вже зараз, одночасно переводити економіку на військові рейки і ре-формувати країну. І в такому сценарії швидкі і глибокі реформи стають гарантією і джерелом підтримки України на шляху до членства в ЄС. Отже, і традиційно вторинна у свідомості нашого політикуму екологічна реформа, без якої неможливо виконати решту завдань, теж є нагальною вже сьогодні і потребує кардинальної зміни підходів. На думку експертів реформа довкіллевої сфери належить до однієї з трьох найскладніших реформ в Україні, разом з верховенством права та інституційною реформою.

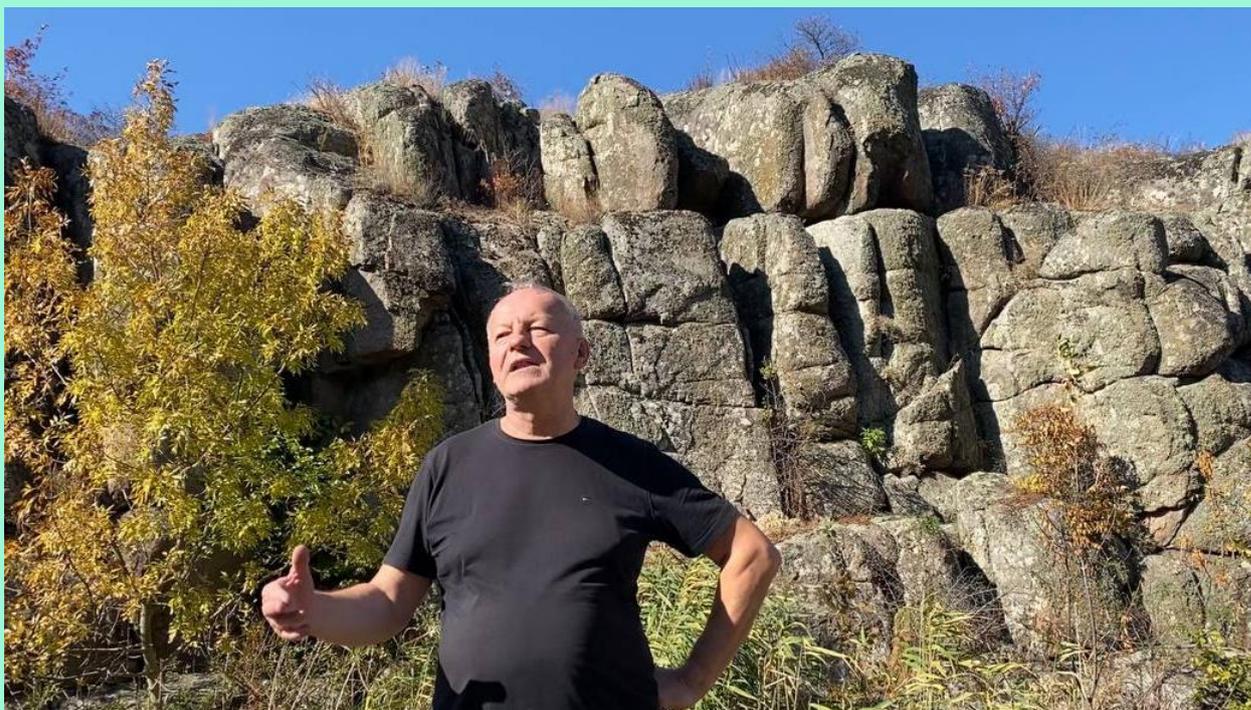
Органи влади отримали аналітичний документ з обґрунтованою позицією громадянського суспільства щодо п'яти важливим системних проблем в сфері екополітики, які загострились в умовах повномасштабної війни. Від визнання зазначених проблем та їх системного вирішення багато в чому буде залежати майбутнє нашої держави, успішність та динаміка набуття членства у ЄС.



КАМПАНІЯ ІЗ ЗБЕРЕЖЕННЯ БУЗЬКОГО ҐАРДУ

Бузький Ґард – серце Гранітно-степового Побужжя, заповідне урочище на Південному Бузі, в районі сучасного м. Южноукраїнськ, де річка прорізаючи скелясті породи утворює дивовижні пороги. Це одна з найдавніших ділянок суші Євразії, яка не поринала у морські глибини вже протягом 60 млн. років, на якій сформувалися унікальні угруповання флори і фауни.

Для збереження цієї унікальної території з набуттям незалежності України був створений Регіональний Ландшафтний Парк «Гранітно-Степове Побужжя», а згодом, наприкінці 2000-х, Національний природний парк «Бузький Ґард». Між цими подіями у територія була визнана одним із семи природних чудес України завдяки поєднанню її непересічної природної та культурної цінності. Згодом територія стала частиною Смарагдової мережі, що об'єднує європейські території особливого природоохоронного інтересу відповідно до Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.



Олег Деркач, голова Миколаївської філії НЕЦУ та один з ініціаторів створення НПП «Бузький Ґард», Петропавлівський каньйон, НПП «Бузький Ґард», 14 жовтня 2023 р.

Територія Гранітно-степового Побужжя надзвичайно багата на археологічні пласти: палеоліт, мезоліт, неоліт, мідний і залізний віки, епоха бронзи, черняхівська та трипільська культури, свідцтва поселень кімерійців, савроматів, скіфів, ольвіополітів, давніх слов'ян,

римлян. Але особливу цінність представляє культурна спадщина козацьких часів. Бог (нині – Південний Буг) славився серед запорожців як друга за значенням річка після Дніпра-Славутича, а на території Бузького Гарду розміщувалось одне з найважливіших поселень козацької доби – адміністративний центр Буго-Гардової паланки, найбільшої за розмірами серед восьми територіальних одиниць Запорозької республіки. Тепер ця територія охороняється на державному рівні – вона є пам'яткою культури національного значення за № 140001-Н «Історичний ландшафт центру Буго-Гардівської паланки Війська Запорізького».



Експедиція організована НЕЦУ до Петропавлівського каньйону, НПП «Бузький Гард», 14 жовтня 2023 р.

Проте ні дивовижна природна цінність, ні виняткове історичне значення не гарантують збереження цієї унікальної та надзвичайно важливої для України території. Причина тому – Южноукраїнський енергокомплекс, а саме Ташлицька ГАЕС. Для цілей цього проекту радянських часів безпосередньо в руслі Південного Бугу створено Олександрівське водосховище, під водами якого вже затоплено частину унікальних територій, і ще частину планується затопити теперішнім проектом підняття рівня до відмітки +20,7 м.

Незважаючи на відмову у наданні Висновку з оцінки впливу на довкілля (2021 р.) Ташлицької ГАЕС після широкої публічної дискусії щодо недопустимості реалізації проекту будівництва Ташлицької ГАЕС, у липні 2022 р. НАЕК «Енергоатом» вкотре оприлюднив намір у добудові Ташлицької ГАЕС цього разу з підняттям рівня Олександрівського водосховища до відмітки +16,9 м (номер реєстраційної справи 2022749672). Після чергової

хвилі бурхливої реакції громадськості Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України листом від 07.04.2023 р. відмовило у видачі висновку з ОВД НАЕК «Енергоатом»⁵.

Проте вже у липні 2023 р. НАЕК «Енергоатом» публікує чергове Повідомлення про плановану діяльність (номер в реєстрі ОВД 202363010840). НЕЦУ написав ґрунтовні зауваження⁶ з вимогою до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів зобов'язати НАЕК «Енергоатом» представити альтернативні рішення щодо покриття пікових навантажень у південно-західній частині об'єднаної енергосистеми України, а також для забезпечення надійного базисного режиму роботи ПУ АЕС, які не лише не будуть передбачати підйом рівня Олександрівського водосховища до відмітки + 16,9 м чи +20,7, але й будуть містити стратегію зниження його рівня до відмітки + 8 м, яка є відносно безпечною з екологічної точки зору.

На сьогодні справа знаходиться в реєстрі ОВД на етапі підготовки Звіту з ОВД. Інформація в засобах масової інформації підтверджує те, що АТ «НАЕК «Енергоатом» не має намірів відмовлятися від попередніх проєктних рішень щодо добудови Ташлицької ГАЕС, в тому числі з підняттям Олександрівського водосховища до 20,7 м.

В травні 2023 р. НЕЦУ розпочав черговий етап адвокаційної кампанії по захисту Бузького Гарду. При підтримці Global Greengrants Fund UK/Europe: судова справа про визнання недійсними державних актів на земельні ділянки природоохоронного статусу, які було вилучено з РЛП «Гранітно-Степове Побужжя» та передано у власність НАЕК Енергоатом як землі енергетики та скасування державної реєстрації цих актів, судова справа про зниження підпірного рівня Олександрівського водосховища на р. Південний Буг з 16 м. до позначки 8 м. та заборону НАЕК «Енергоатом» провадження Планованої діяльності щодо Завершення будівництва Ташлицької ГАЕС у складі гідроагрегатів 3-6 з поетапним підвищенням підпірного рівня (НПР) Олександрівського водосховища на р. Південний Буг до позначки 16,9 м. та 20,7 м., судова справа про відмову від проєктів завершення будівництва Ташлицької ГАЕС у складі гідроагрегатів 3-6 з поетапним підвищенням підпірного рівня Олександрівського водосховища на р. Південний Буг до позначки 16,9 м. та 20,7 м. Наразі по цим справам проходять судові засідання, де свідками виступають відомі вчені, серед яких і автори пам'ятки «Історичний ландшафт центру Буго-

⁵ <https://necu.org.ua/zberzhennya-buzkogo-gardu-minovkilliya-vidmovylo-v-nadanni-vysnovku-dliya-zavershennya-budivnyctva-tashlyczkoyi-gaes/>

⁶ https://necu.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/230804_23_43_zauvazhannya_tashlyczka_gaes.pdf

Гардівської паланки Війська Запорізького» Микола Товкайло та Микола Біляшівський, позивачами є член Ради НЕЦУ Інна Тимченко та голова НЕЦУ Руслан Гаврилук, а адвокатом виступає ветеран російсько-української війни Олександр Прутян.

В рамках просвітницької кампанії по захисту Бузького Гарду було створено анімаційний відео ролик українською⁷ та англійською⁸ мовами та розроблено листівку. Відеоролик направлений на підвищення обізнаності жителів громади щодо проблеми завершення будівництва Ташлицької ГАЕС та підняття рівня води Олександрівського водосховища, наслідків цих рішень для довкілля та культурної спадщини, тобто розуміння теперішніх прямих втрат та майбутніх опосередкованих збитків, а також реальність впливу громадськості на прийняття важливих рішень, які стосуються середовища їхнього життя.



Листівка «Збережемо Бузький Гард», жовтень 2023

⁷ https://youtu.be/-_p6spOa4bl

⁸ <https://youtu.be/ejwjtLcdc5c>

ПУБЛІЧНІ ЗАХОДИ

Національний екологічний центр України традиційно організовував і проводив та брав участь у низці публічних заходів поза межами проектної діяльності. Основні з них представлені нижче.

Члени НЕЦУ Руслан Гаврилюк, Олег Бондаренко та Георгій Веремійчик взяли участь у зустрічі Європейського комісара з питань довкілля, океанів та рибальства Віргініюса Сінкявічюса (European Commissioner for Environment, Oceans and Fisheries, Virginijus Sinkevičius) з громадськими організаціями та аналітичними центрами, яка відбулася 17 лютого 2023 р. в рамках візиту комісара до України⁹. Зустріч була присвячена обговоренню довкіллевих реформ в Україні та підготовці до зеленого відновлення нашої країни.



Зустріч екологічної громадськості з Єврокомісаром Віргініюсом Сінкявічюсом, 17 лютого 2023 р.

Загальна критична оцінка громадянського суспільства дій української влади в сфері захисту довкілля, висловлена під час зустрічі, в першу чергу стосувалася прозорості та

⁹ <http://eap-csf.org.ua/2023/02/22/chleny-rh3-unp-vzialy-uchast-v-zustrichi-z-ievrokomisarom-z-pytan-dovkillia-oceaniv-ta-rybalstva-17-02-2023/>

доступу до інформації, фактичної відсутності моніторингу довкілля та слабкій спроможності у фіксації злочинів російської агресії тощо. Проте головною вадою є слабка інституційна спроможність профільного Міністерства, наслідком чого зокрема є відсутність кроссекторальності довкіллевої та кліматичної складової у проекті урядового плану відновлення України. Водночас критика з боку громадськості була підкріплена конструктивними пропозиціями.

Руслан Гаврилюк підкреслив важливість з боку Європейського Союзу підтримувати Україну у зеленому відновленні, сприяючи таким чином підвищенню стійкості та безпеці загалом у Східній Європі, де Україна має стати новим регіональним лідером, сприяючи посиленню стійкості ЄС. Національним екологічним центром України також було наголошено на важливості підтримці ініціатив громадського документування та оцінки шкоди довкіллю від війни, а також недопустимості реалізації величезних енергетичних проектів, що мають масштабні довкільні впливи і є уразливими в сучасних умовах на кшталт Канівської та Ташлицької ГАЕС.



Зустріч екологічної громадськості з Єврокомісаром Вірґініюсом Сінкявічюсом, 17 лютого 2023 р.

21 березня 2023 р. в інформагентстві Інтерфакс-Україна НЕЦУ провів прес-конференцію присвячену проблемам проекту будівництва Канівської ГАЕС¹⁰. Реалізація цього проекту призведе до руйнування та знищення унікального Бучацького археологічного комплексу (с. Бучак Черкаської обл.), зокрема Канівських гір, має бути зупинено. Жоден аргумент на користь будівництва Канівської ГАЕС не має підстав, оскільки ми говоримо про те, що ця

¹⁰ https://www.youtube.com/watch?v=I_PtbVfU-44

територія є об'єктом історико-культурної та природної спадщини. Звертаюся до прем'єр-міністра, міністра енергетики та керівника "Укргідроенерго" з тим, що ідея будівництва Канівської ГАЕС є неприйнятною, і цю територію потрібно зберегти.



Прес-конференція НЕЦУ "Під час війни держкомпанія нищить спадщину і виселяє село заради сумнівного будівництва за кредит у 1,5 млрд євро", 21 березня 2023 р.

НЕЦУ як акредитована організація при UNEA взяв участь у консультативній нараді для європейського регіону головних груп та зацікавлених сторін у рамках підготовки до шостої Асамблея ООН з навколишнього середовища (UNEA-6), що відбулася у листопаді 2023 р. у Братиславі, Словаччина.



Нарада UNEA для європейського регіону, м. Братислава, Словаччина, листопад 2023 р.

Представники НЕЦУ звернулися до учасників наради з проханням звернути увагу на вплив війни в Україні на довкілля (забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод, повітря, зростання викидів парникових газів) та надали проєкт тексту до відповідного розділу підсумкової заяви. Ця ініціатива пов'язана з тим, що у базових документах, які обговорюватимуться на UNEA-6 проблема впливу воєнних конфліктів на стан довкілля взагалі не згадана. Проблему впливу воєнних конфліктів на довкілля потрібно виокремити в окрему тему міжнародних переговорів в ООН. За ініціативи делегації НЕЦУ, про наслідки воєнних конфліктів також згадано у розділі «Водні ресурси та водні екосистеми»З підсумкової Заяви¹¹.

НЕЦУ спільно з партнером EAGLES 2030¹² на 28 Конференції Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату провів два паралельних заходи. Один захід був присвячений застосуванню штучного інтелекту для вирішення проблеми глобальної зміни клімату, іншій - проблемі завданої великої шкоди навколишньому середовищу в Україні, спричиненої війною Росії проти України.

В рамках заходу «Роль штучного інтелекту в стимулюванні кліматичних заходів» відбулася дискусія щодо застосування штучного інтелекту для вирішенні проблем, пов'язаних з глобальною зміною клімату. Штучний інтелект (ШІ) належить до машинних систем із різними рівнями автономності, які можуть, для певного набору визначених людиною цілей, робити прогнози, давати рекомендації чи ухвалювати рішення, використовуючи дані. ШІ також можна застосовувати для вирішення екологічних проблем; генерувати нові знання та підвищувати обізнаність.

З точки зору зміни клімату, штучний інтелект може допомогти визначити відповідні кліматичні заходи, спираючись на величезну кількість кліматичних даних, доступних у цифрових форматах. Think Tank 2020 Європейського Парламенту підрахував, що до 2030 року штучний інтелект може допомогти скоротити глобальні викиди парникових газів на 1,5-4%. Одним із основних застосувань ШІ для адаптації до зміни клімату та підвищення стійкості є прогнозування небезпеки та вдосконалення систем оповіщення про кліматичні катастрофи. Алгоритми глибокого навчання можуть підвищити чутливість і точність систем раннього попередження про переломні точки клімату.

¹¹ <https://eeb.org/wp-content/uploads/2023/12/Bratislava-Joint-Regional-Statement-Europe-UNEA-6-final.pdf>

¹² <https://www.eagles2030.org/>

Таким чином, штучний інтелект значно посилює нашу спроможність збирати та інтерпретувати великі, складні та розрізнені набори даних, що створює можливість покращення процесу ухвалення обґрунтованих рішень стосовно кліматичних заходів.

На іншому заході під назвою «Екологічна звітність у зонах війни та конфлікту, орієнтована на громадян: використання візуальних даних і штучного інтелекту для управління кризами» було розглянуто інноваційний підхід до використання фото і відео створених громадянами, за допомогою повсякденних смартфонів, для документування екологічних збитків у зонах війни та конфліктів.

У хаотичному стані війни та конфлікту шкода, завдана довкіллю, часто недооцінюється або не потрапляє до звітів бо затьмарюється безпосередніми людськими трагедіями. Проте погіршення навколишнього середовища може призвести до довгострокових наслідків для місцевих громад та екосистем.

Громадяни можуть записувати в режимі реального часу, у числі інших показників, візуальні дані про природні середовища існування, забруднені водойми та вирубані ліси. Потім ця візуальна інформація поєднується з GPS-координатами та доповнюється аерофотознімками для створення повного набору даних із геотегами. Розширені алгоритми штучного інтелекту використовуються для візуальної ідентифікації та оцінки серйозності екологічної шкоди. Цей активний набір даних не лише служить сховищем для широкого кола зацікавлених сторін, для отримання аналітичної інформації на основі штучного інтелекту, але також стає важливим інструментом для команд з надання допомоги на місцях. Маючи точну інформацію, перевірену громадянами, організації з надання допомоги можуть краще виявляти забруднені джерела води, звалища небезпечних відходів та інші зони, які потребують негайного втручання. Таким чином вони можуть оптимізувати свої зусилля для досягнення максимального ефекту. Були наведені приклади, та продемонстрована ефективність цього підходу, а також обговорено потенціал для міжнародної співпраці у розгортанні таких систем екологічної звітності, орієнтованих на громадян.

Члени Миколаївської філії Національного екологічного центру України Інна Тимченко та Діана Крисінська брали активну участь в консультуванні спеціалізованої екологічної прокуратури Миколаївської області. Зокрема, було підготовлено висновки фахівців щодо наслідків порушення природоохоронного законодавства на території РЛП «Тилігульський», де через значне антропогенне навантаження порушено режим охорони та знищено

рослинний покрив на Великій українській косі. Було підготовлено фахові висновки щодо пошкодження цінності об'єктів водного фонду внаслідок їх нецільового використання, ГІС аналіз незаконний кар'єрів та ін.

Миколаївською філією НЕЦУ впродовж травня–вересня 2023 р. було організовано різноманітні заходи по відновленню фізичного та ментального здоров'я екологинь, які проживають в Миколаєва під час війни. За підтримки Front Line Defenders було організовано 10 курсів масажу, 30 групових занять йоги, щотижневі зустрічі з психологинею, природотерапія в унікальних куточках Миколаївщини.



Зустріч з психологинею, серпень 2023 р.



Еко гутірка в Миколаєва, травень 2023 р.

Проведено еко публічні заходи в Миколаєві в форматі цікавої науки, де діти з батьками та всі охочі могли знайомитись з проблемами зміни клімату, парниковими газами та впливом дрібнодисперсного пилу, виміряти разом параметри довкілля за допомогою портативного приладу.

ЗВЕРНЕННЯ ТА ЗАЯВИ НЕЦУ

Найважливіші заяви, звернення та декларації НЕЦУ у 2023 році

✓ Національний екологічний центр України звернувся до Прем'єр-Міністра України щодо проекту будівництва нового Каховського гідровузла (01.09.2023). НЕЦУ вважає, що рішення Кабінету Міністрів про схвалення експериментального проекту будівництва нового Каховського гідровузла є необґрунтованим, покvapливим, а тому хибним. Відповідне звернення НЕЦУ надіслав на адресу Кабінету Міністрів України. У зверненні підкреслюється, що зазначене рішення було ухвалено без консультацій з науковим та експертним середовищем, без обговорення з громадськістю, без стратегічної екологічної оцінки – лише за пропозицією приватного акціонерного товариства «Укргідроенерго».



✓ НЕЦУ випустив Заяву для преси про ігнорування урядом позиції громадськості у справі відновлення Каховської ГЕС. Ми повідомили про факти, які свідчать, що Кабінет Міністрів України ігнорує позицію наукової спільноти та громадськості у питанні відновлення Каховської ГЕС та Каховського водосховища. Ці обставини НЕЦУ вважає вартими оприлюднення в контексті початку процедури отримання Україною статусу члена ЄС. Рішення про відновлення Каховської ГЕС Уряд схвалив без консультацій з науковим та експертним середовищем, без обговорення з громадськістю, без стратегічної екологічної оцінки, без оцінки впливу на довкілля – лише за пропозицією ПрАТ «Укргідроенерго».

✓ НЕЦУ ініціював та відправив [відкритий лист](#) Міністру захисту довкілля та природних ресурсів України Р.О. Стрільцю від громадських організацій щодо об'єктивної оцінки планованої діяльності та зобов'язання НАЕК «Енергоатом» утримувати рівень Олександрівського водосховища не вище існуючої відмітки, а також розробити та представити на громадське обговорення рішення із зниження рівня до відмітки +8 м, яка є доведено екологічно прийнятною.

✓ НЕЦУ підготував та відправив [зауваження та пропозиції](#) до Звіту з ОВД «Завершення будівництва Ташлицької ГАЕС. Введення гідроагрегатів №3-6 з підвищенням рівня Олександрівського водосховища на р. Південний Буг з позначки 16,0 до позначки 16,9 м» та обґрунтування невідповідності Звіту вимогам національного законодавства, а також неможливості видачі висновку ОВД на зазначену плановану діяльність.



✓ Миколаївською філією НЕЦУ було організовано інформаційну публічну кампанію в ході якої до Міністерства захисту довкілля було направлено сотні листів з зауваженнями щодо Звіту з ОВД «Завершення будівництва Ташлицької ГАЕС. Введення гідроагрегатів №3-6 з підвищенням рівня Олександрівського водосховища на р. Південний Буг з позначки 16,0 м до позначки 16,9 м» від громадськості, вчених, ветеранів війни та діючих військовослужбовців. Слід зазначити, що [Міндовкілля вкотре відмовило](#) НАЕК Енергоатому в видачі висновку з ОВД.

✓ За ініціативою НЕЦУ було підготовлено звернення до Миколаївської військової адміністрації, Миколаївської обласної ради, Прибузької сільської ради, Южноукраїнської міської ради щодо недопущення надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення ДП «НАЕК «Енергоатом» в особі відокремленого підрозділу «Південноукраїнська атомна електрична станція» цінних природоохоронних земельних ділянок під хвостову частину Олександрівського водосховища з відміткою +20,7 м. В результаті клопотання НАЕК «Енергоатом» залишилися без дії.

Назва справи:	Опис планованої діяльності:	Дата слухання
Завершення будівництва Ташлицької ГАЕС	Завершення будівництва Ташлицької ГАЕС	
Перевірочний орган	Категорія	
УЦО	2 категорія 4.5	
Номер реєстраційної справи	Статус	
2022749672	● Оприлюднено	
Завантажені документи	Отримані документи	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Повідомлення про плановану діяльність Оприлюднено 7 липня 2022 2. Звіт з ОВД Оприлюднено 1 лютого 2023 3. Оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД Оприлюднено 1 лютого 2023 4. Документ що підтверджує оплату Оприлюднено 1 лютого 2023 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень (виправлено) Оприлюднено 8 серпня 2022 1. Зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень Оприлюднено 10 серпня 2022 2. Рішення про відмову у видачі висновку Оприлюднено 7 квітня 2023 	<p style="text-align: center;">УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ пр. Центральний, 16, м. Миколаїв, 54029, тел./факс: (0512) 46-04-27 E-mail: ecolog@mk.gov.ua, http://ecolog.mk.gov.ua Код ЄДРПОУ 38694358</p> <p>від <u>29.03.2023</u> р. № <u>347/ст.1-01/ев</u> На № _____ від _____ р.</p> <p>Голові Національного екологічного центру України Руслану ГАВРИЛЮКУ</p> <p>Про надання інформації</p> <p>За дорученням Миколаївської обласної військової адміністрації від 03.03.2023 № 1054/05-32/2-23 управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної військової адміністрації розглянуло Ваш лист від 02.03.2023 № 23-11 про результати розгляду територіальними громадами звернення НАЕК «Енергоатом» для надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок у постійне користування ВП «Південно-Українська АЕС» під хвостову частину Олександрівського водосховища загальною площею 12,4272 га, за результатами розгляду повідомляємо про таке.</p> <p>За інформацією наданою Южноукраїнською міською радою листом від 17.03.2023 № 20/02-34/694 на її адресу 01.02.2023 року надійшла заява НАЕК «Енергоатом» про надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок у постійне користування ВП «Південно-Українська АЕС» під хвостову частину Олександрівського водосховища загальною площею 14,0128 га, з метою розгляду питання в межах повноважень</p>

Реєстр ОВД, рішення про відмову в видачі висновку

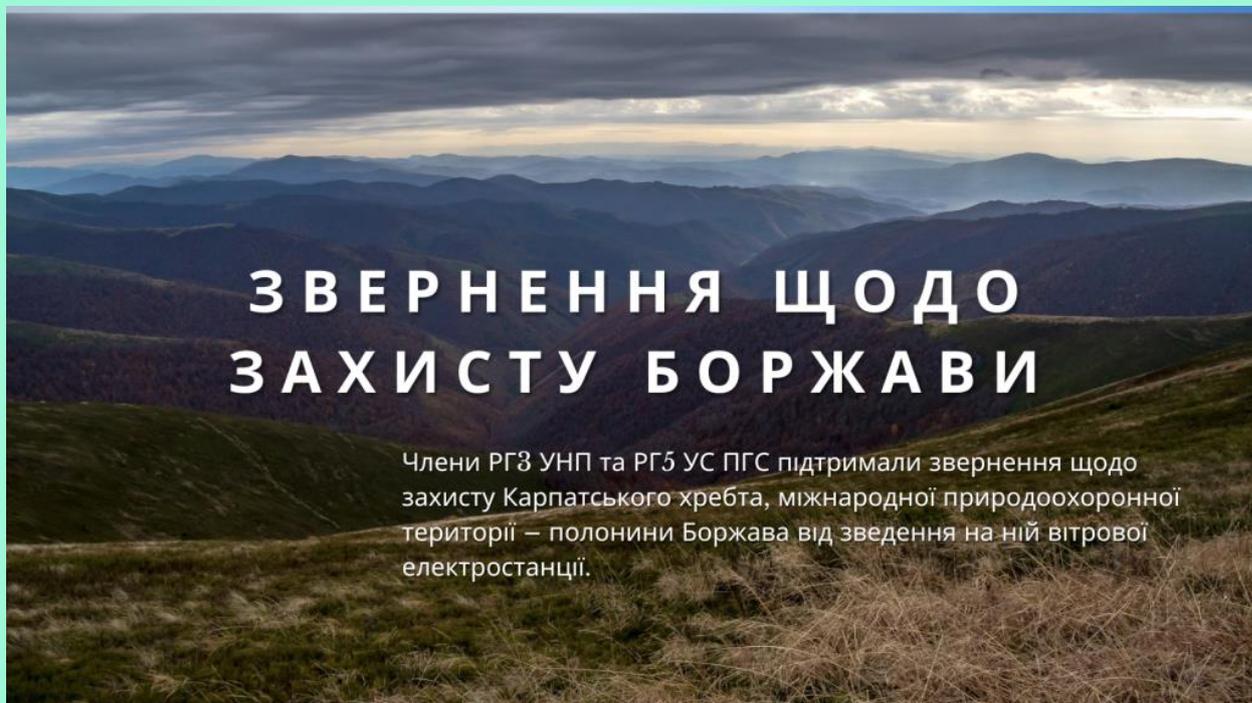
НЕЦУ брав участь у підготовці заяв та звернень проєвропейських платформ громадянського суспільства.

✓ [Заява](#) за участі НЕЦУ Робочої групи 3 «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека» Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного



партнерства та Робочої групи 5 «Енергетика, транспорт, довкілля та зміна клімату» Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС підтримав Заяву щодо недопустимості звуження екологічних прав, 28.02.2023.

✓ НЕЦУ як член Робочої групи 3 «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека» Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства та Робочої групи 5 «Енергетика, транспорт, довкілля та зміна клімату» Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС підтримав [звернення](#) щодо захисту полонини Боржава.

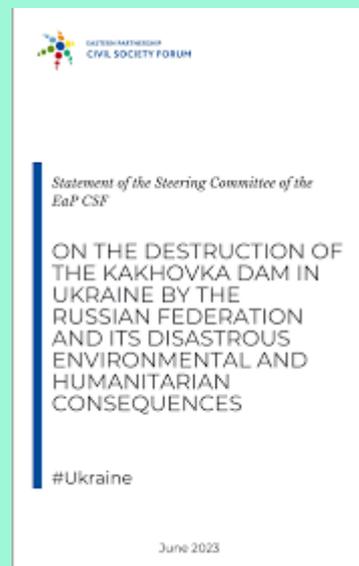


✓ НЕЦУ як член Робочої групи 3 «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека» Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства та Робочої групи 5 «Енергетика, транспорт, довкілля та зміна клімату» Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС підтримав [звернення](#) громадськості щодо здійснення довкіллевих реформ на шляху до ЄС.



НЕЦУ брав участь у ініціюванні та підготовці заяв Керівного комітету ФГС СхП стосовно російської військової агресії проти України.

✓ [Заява](#) Керівного комітету ФГС СхП щодо руйнування Російською Федерацією Каховської дамби в Україні та його катастрофічних екологічних і гуманітарних наслідків, 09.06.2023



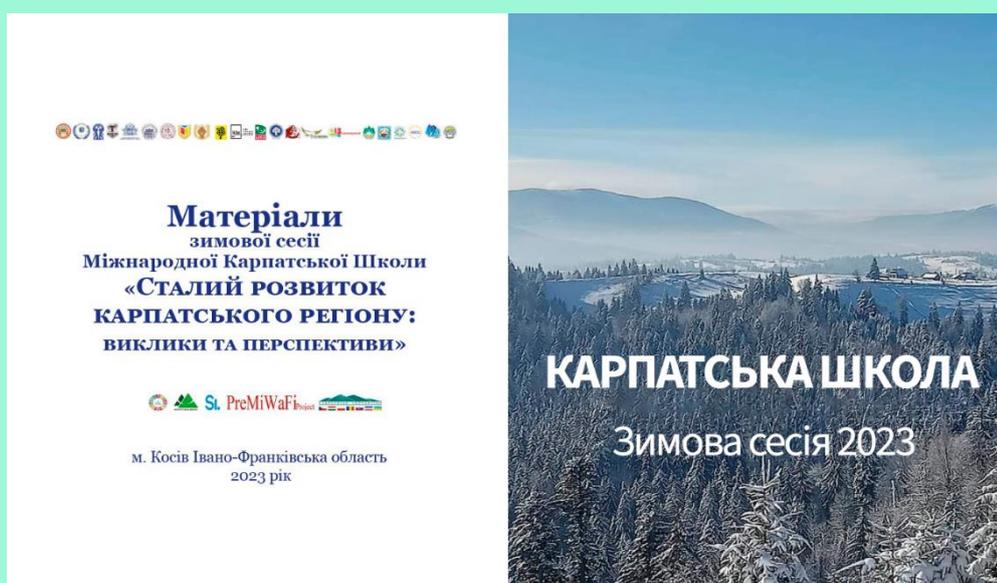
✓ [Заява](#) Керівного комітету ФГС Східного партнерства з закликом до Європейської Ради виконати рекомендації Європейської Комісії щодо початку переговорів з Україною та Молдовою та надання Грузії статусу кандидата в ЄС, 07.12.2023



ВИДАННЯ ТА ПУБЛІКАЦІЇ НЕЦУ

Протягом 2023 року НЕЦУ було підготовлено та оприлюднено низка аналітичних, наукових та просвітних видань та публікацій

- 1) Матеріали зимової сесії Міжнародної Карпатської Школи «Сталий розвиток карпатського регіону: виклики та перспективи». Косів: Наукове товариство імені Шевченка, 2023. 132 с. [Електронний доступ](#).



- 2) Реформи у сфері довкілля для повоєнного відновлення та європейської інтеграції України. Аналітичний документ. Ганна Голубовська-Онісімова, Руслан Гаврилюк, Наталя Андрусевич, Олена Кравченко і Єлизавета Алексеева, Тамара Малькова. — Київ, 2023. — 34 с. [Електронний доступ](#).



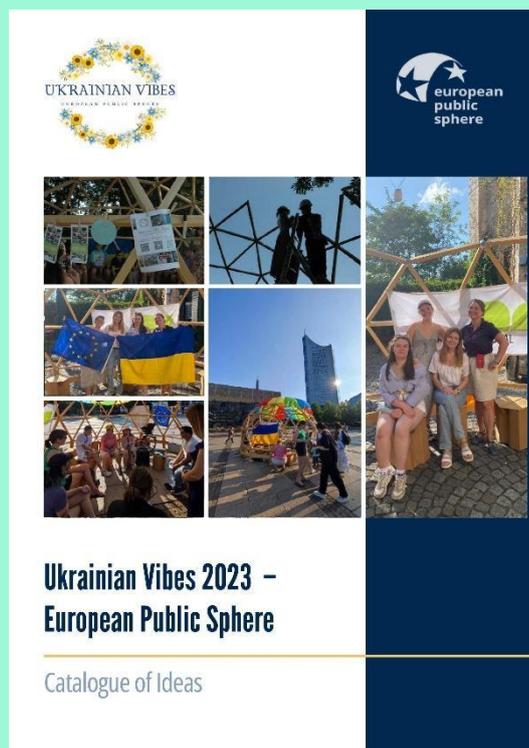
3) Environmental reforms for post-war recovery and European integration of Ukraine. Аналітичний документ. Ganna Golubovska-Onisimova, Ruslan Havryliuk, Nataliya Andrusevych, Olena Kravchenko, Yelyzaveta Aleksieeva, Tamara Malkova. Kyiv, 2023. 8 p. [Online access](#).



4) Оцінка впровадження екологічної політики в Україні: 5 системних проблем. Аналітичний документ. Ганна Голубовська-Онісімова, Руслан Гаврилюк, Наталя Андрусевич, Олена Кравченко, Тамара Малькова. — Київ, 2023. — 32 с. [Електронний доступ](#).



5) Ukrainian Vibes 2023 – European Public Sphere.
Catalogue of Ideas. 22 p. [Online access](#).



6) [Веб-версія](#) посібника з боєприпасів «ВИБУХОВІ БОЄПРИПАСИ. ПОСІБНИК ДЛЯ УКРАЇНИ»



Окрім того наші експерти написали такі просвітницькі, аналітичні та наукові статті:

- 1) Навмисне мінування — складова екоциду в Україні (автор Олег Бондаренко) <https://necu.org.ua/navmysne-minuvannya-skladova-ekocydu-v-ukrayini/>
- 2) Озброїмо захист довкілля: мобільні додатки, що змінюють збір даних (автор Сергій Савченко) <https://necu.org.ua/ozbroyimo-zahyst-dovkillya-mobilni-dodatky-shho-zminyuyut-zbir-danyh/>
- 3) Чорнобиль-3 (автор Олег Бондаренко) <https://necu.org.ua/chornobyl-3/>

- 4) Який дозиметр обрати 3 (автор Олег Бондаренко) <https://necu.org.ua/yakyy-dozymetr-obraty/>
- 5) Енергетична стійкість в умовах війни (автор Олег Бондаренко) <https://necu.org.ua/energetychna-stijkist-v-umovah-viiny/>
- 6) «Бузький Гард»: час відповідати <http://www.golos.com.ua/article/374302>



- 7) Нотатки щодо Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та його практичного застосування (автор Геннадій Марушевський) <https://necu.org.ua/notatky-shhodo-zakonu-ukrayiny-pro-strategichnu-ekologichnu-oczinku-ta-jogo-praktychnogo-zastosuvannya/>
- 8) Близнюк М. М., Гаврилюк Р. Б., Михайленко В. П. Освіта для сталого розвитку: передача досвіду вишеградських країн для відновлення України // Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : зб. матер. V Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 20 вер. 2023 р. / за заг. ред. І. М. Савченко, В. В. Ємець. — Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2023. С. 200–203.
- 9) Mykhaylenko V., Bilous L., Blyzniuk M., **Havryliuk R.**, Veremiychyk H. The role of universities in the formation of global principles of sustainable development. Book of Abstracts of 7th Forum Carpaticum. Carpatian Futures – Critical Transitions. 25–28 September 2023, Krakow, Poland. P.136–137.
- 10) Тимченко І. В., Гіржева О. Л. Аналіз механізмів формування та функціонування екологічної свідомості: матеріали XV Міжнародної науково-технічної конференції «Проблеми екології та енергозбереження», Миколаїв, НУК, 2023 - С.13-16

- 11) Тимченко І. В., Крисінська Д. О., Гіржева О. Л. Оцінка впливу воєнних дій на поєззахисні смуги Миколаївської області на прикладі Галицинівської громади: матеріали XV Міжнародної науково-технічної конференції «Проблеми екології та енергозбереження», Миколаїв, НУК, 2023 - С.25-27
- 12) Тимченко І.В, Трохименко Г.Г., Грубий М.В. Супутниковий моніторинг стану лиманних акваторій Миколаївської області після підриу Каховської ГЕС. Матеріали I Всеукр. науково-практ. конф. «Комплексне використання ресурсів довкілля», ДНТУ, 2023 рік. - с.118-119 (https://donntu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/1_vseukr.n-p.k._kompl.vykor.res.dovk._2023.pdf)
- 13) Тимченко І.В., Литвиненко І.С., Динаміка формування екологічної свідомості особистості в українських реаліях сьогодні. Матеріали XVI Миколаївські міські відкриті екологічні читання «Збережемо для нащадків», Миколаїв, 2023 р. – с.24-26.
- 14) Ю. К. Христинченко, С. А. Савченко, І. В. Тимченко, В. В. Гулевець Проект “CitiObs” як основа для створення громадських обсерваторій в Україні. Екологічна безпека держави: тези доповідей XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених і студентів, м. Київ, 20 квітня 2023 р., Національний авіаційний університет. – К. : НАУ, 2023. – 89-90 с.

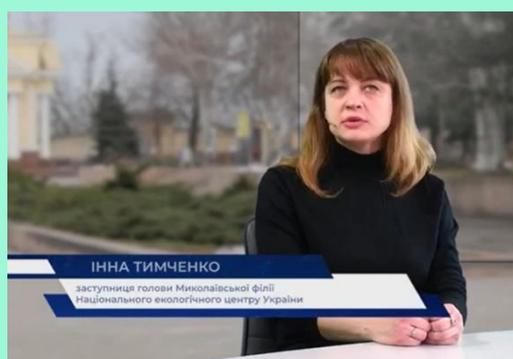
НЕЦУ ТА ЗМІ

НЕЦУ, як одна із найстарших та найдосвідченіших екологічних організацій України, має великий досвід спілкування з представниками ЗМІ, тому журналісти часто звертаються за професійною думкою до наших експертів.

У 2023 році експерти НЕЦУ, зокрема, надавали коментарі та інтерв'ю у таких ЗМІ:

- 1) Інтерв'ю Інни Тимчено для подкасту Олени Гарячевої «Мені болить: війна та екоцид», [сюжет](#) Епізод 3. Поневічені села півдня
- 2) [Інтерв'ю](#) Інни Тимченко в програмі «Діалог» про вплив російської агресії на довкілля України, екологічну катастрофу на Кінбурнському півострові та нові загрози для унікальних історичних ландшафтів Бузького Гарду
- 3) Коментар Інни Тимченко каналу «Перший Криворізький» в [відео сюжеті](#) «Чому Миколаєву може загрозувати хімічне і бактеріологічне забруднення»
- 4) [Коментар](#) Інни Тимченко виданню «0512» про наслідки підриву Каховської ГЕС
- 5) [Інтерв'ю](#) Інни Тимченко для «Суспільне Миколаїв» – «Екологія на Миколаївщині: стан та допомога громадам»
- 6) [Інтерв'ю](#) Інни Тимченко для «Суспільне Миколаїв» – «Фахівці оцінюють екологічні наслідки війни для трьох громад Миколаївщини: які перші висновки»
- 7) [Інтерв'ю](#) Інни Тимченко виданню «МикВісті» – «Добиваємо те, що треба берегти», — екологиня б'є тривогу через наплив людей і машин на Тилігулі»
- 8) Коментар Інни Тимченко в газеті Голос України, [публікація](#): Відпочинок на шкоду природі?
- 9) [Інтерв'ю](#) Інни Тимченко для «Суспільне Миколаїв» – «Прихована небезпека. Поля, де були бойові дії, потребують досліджень — миколаївська екологиня»
- 10) Коментар Інни Тимченко для видання «Миколаївська правда» в [публікації](#) «Поля, де були бойові дії, потребують досліджень»
- 11) [Інтерв'ю](#) Олега Деркача в програмі «Діалог» про виклики для євроінтеграції України через провал екологічної політики, нові загрози для Бузького Гарду та заміновану і спалену Кінбурнську косу
- 12) [Коментар](#) Олега Деркача в ефірі ТРК «Март» про масштабну катастрофу і непоправну шкоду екосистемі

- 13) [Інтерв'ю](#) Олега Деркача виданню «МикВісті» про наслідки підриву Каховської ГЕС для довкілля
- 14) [Коментар](#) Руслана Гаврилюка виданню «I-UA.tv» у публікації «Повністю природний процес, — гідрогеолог про повінь в Україні»
- 15) [Коментар](#) Руслана Гаврилюка виданню «Telegraf» – «Негативний вплив розтягнеться на довгі роки: еколог пояснив, чим загрожує прорив греблі на Київській ГЕС»
- 16) [Коментар](#) Руслана Гаврилюка виданню «Укрінформ» – «Зниження рівня води у Каховському водосховищі є викликом для Запорізької АЕС - еколог»
- 17) [Коментар](#) Руслана Гаврилюка виданню «Укрінформ» – «Каховську ГЕС підірвали зсередини. Які наслідки прогнозували пів року тому»
- 18) [Коментар](#) Руслана Гаврилюка виданню «Рудана» – «Вода в Херсоні наразі є, але підтоплення несе загрозу хімічного і бактеріологічного забруднення»
- 19) [Інтерв'ю](#) Руслана Гаврилюка для сайту міста Миколаєва 0512 – «Це удар для довкілля, аграрної та економічної сфери»: думка еколога про підрив Каховської ГЕС»
- 20) [Коментар](#) Руслана Гаврилюка Німецькій Хвилі – «Каховська ГЕС: вода прибуває, людей евакуюють. Що далі?»
- 21) [Коментар](#) Георгія Веремійчика для порталу WIRED – розгорнутий матеріал «The Kakhovka Dam Collapse Is an Ecological Disaster»
- 22) [Інтерв'ю](#) Руслана Гаврилюка у авторській програмі Миколи Вересня на телеканалі Еспресо



ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОНОРІВ ТА ПАРТНЕРІВ

Наші донори

Європейська Комісія



Європейська комісія (англ. – European Commision, ЄК) – головний наднаціональний орган виконавчої влади Європейського Союзу. Створений 1958 після набуття чинності Римського договору (1957) про об'єднання провідних структур європейської інтеграції: Європейського Співтовариства, Європейського об'єднання вугілля і сталі, Євратому та виникнення Європейського економічного співтовариства. Комісія є незалежною від впливу національних урядів, приймає колегіальні рішення та несе відповідальність перед Європейським парламентом.

Міжнародний Вишеградський фонд

-
- **Visegrad Fund**
-
-

Міжнародний Вишеградський фонд є донорською організацією, заснованою у 2000 році урядами країн Вишеградської групи – Чехії, Угорщини, Польщі та Словаччини. Фонд слідує баченню Президента Вацлава Гавела, Президента Леха Валенси та Прем'єр-міністра Юзефа Анталла та підтримує регіональну співпрацю організацій громадянського суспільства. Це можливо завдяки грантам, стипендіям та мистецьким резиденціям. Ми шукаємо оригінальні підходи, які допомагають регіону розвиватися у семи основних сферах: культура, освіта, інновації, демократичні цінності, державна політика, навколишнє середовище і туризм та соціальний розвиток.

Бачення Фонду – це Центральна Європа з повним розумінням спільної історії та необхідності взаємної поваги і співпраці заради кращого майбутнього в ширшому європейському контексті.

Річний бюджет Фонду становить 10 млн. євро, що забезпечується рівними внесками урядів країн V-4. На спеціальній основі Фонд також управляє фінансовими внесками третіх країн, призначеними для проектів Вишеград+.

Фонд сприяння демократії при посольстві США в Україні



EMBASSY OF THE UNITED STATES
KYIV, UKRAINE

Фонд сприяння демократії (Democracy Commission Small Grants Program) посольства США в Україні - це цілеспрямований, але гнучкий механізм, спрямований на фінансову підтримку українських громадських організацій, що працюють над проектами, спрямованими на розвиток демократії, прав людини та громадянського суспільства в Україні. Фонд націлений на сприяння демократичним змінам, підтримку свободи слова, прозорості урядування, боротьбу з корупцією та інші ініціативи, які сприяють побудові демократичної системи в Україні.

Кошти Фонду спрямовуються на підтримку різноманітних проектів, таких як освітні ініціативи, тренінги, адвокаційні кампанії, дослідження та інші заходи, що мають на меті підвищення рівня участі громадськості у процесах прийняття рішень, захист прав людини та утвердження верховенства права.

Фонд сприяння демократії є важливим інструментом для посольства США в підтримці громадянського суспільства та демократичних перетворень в Україні.

Мережа «Бенквоч»



Мережа «Бенквоч» (CEE Bankwatch Network) об'єднує неурядові організації з різних країн Центральної та Східної Європи (ЦСЕ). Вони ведуть моніторинг діяльності міжнародних фінансових організацій (МФО), які працюють у їхньому регіоні, і розробляють раціональні з екологічної, соціальної та економічної точки зору альтернативи із їх нормативної документації і проєктів.

Офіційно мережа НУО «Бенквоч» була заснована в 1995 р, і стала однією з найсильніших мереж природоохоронних НУО в Центральній і Східній Європі.

Їхня мета – екологічно, соціально та економічно справедливий світ, побудований на принципах солідарності, відкритості та поваги до екологічних кордонів. Людство повинно не тільки насолоджуватися життям, а й усвідомлювати наслідки своєї діяльності і нести за неї відповідальність.

Щоб досягти встановлених цілей, вони працюють над запобіганням негативних екологічних і соціальних наслідків діяльності міжнародних фінансових організацій, розробкою альтернативних рішень і залученням громадськості до процесу прийняття рішень.

У міжнародній мережі «Бенквоч» 16 організацій-членів з 14 країн Центральної та Східної Європи, Кавказ та Росія. Їхня штаб-квартира знаходиться у Празі, Чехія, а співробітники працюють в офісах по всьому регіону і в Брюсселі.

Вони також працюють з партнерськими організаціями з інших країн – від Африки до Центральної Азії, спостерігають за проєктами, які фінансуються з державного бюджету, сприяють проєктам, які представляють стійку екологічну і соціально-економічну альтернативу.

Різноманітний штат їхніх співробітників і його досвідчені експерти дають можливість працювати з широким колом питань, від проблем забруднення повітря, до земельного права і прийняття рішень ЄС.

Наші партнери

Франкфуртське зоологічне товариство



Франкфуртське зоологічне товариство (Frankfurt Zoological Society, FZS) – міжнародна природоохоронна організація, що базується у Франкфурті, Німеччина. Заснована професором Бернгардом Грізмеком, FZS прагне зберегти землі та біологічне різноманіття в останніх куточках дикої природи на планеті.

FZS працює в районах, багатих на біорізноманіття в центральній та східній Європі, на сході Африки, в центральній частині Південної Америки та на південному сході Азії. Що стосується середовищ існування, головна увага приділяється великим саванам, лісам, заболоченим і гірським районам. Основний акцент в Європі робиться на розвиток дикої природи в Німеччині та збереження незайманих місць існування в балканських державах, Україні, Білорусі та Казахстані. Їхніми країнами-проектами на сході Африки є: Танзанія, ДР Конго, Замбія, Зімбабве та Ефіопія. Основна увага в Південній Америці приділяється їхній головній програмі в Перу та новому проекту в Гайані. Областями проекту на південному сході Азії є Суматра та В'єтнам.

Zoologische Gesellschaft Frankfurt у 1858 р. було зареєстровано як некомерційне товариство. Їхня робота фінансується за рахунок внесків їхніх членів, приватних пожертвувань та коштів від їхнього фонду підтримки – Hilfe für die bedrohte Tierwelt. Підтримка їхніх проектів також надходить у формі зовнішнього фінансування, наприклад, із фондів або державних програм фінансування.

FZS нараховує приблизно 400 співробітників, з яких майже 30 працюють у головному офісі у Франкфурті та всі інші у різних країнах. Крім того, близько 40 добровольців працюють послами охорони у Франкфуртському зоопарку, а 30–40 волонтерів також зараз виконують екологічну освіту в рамках програми Перу.

Форум громадянського суспільства Східного партнерства



Форум громадянського суспільства Східного партнерства (Eastern Partnership Civil Society Forum) – найбільша парасолькова організація неурядових організацій регіону Східного партнерства та ЄС, яка працює разом з +1000 організаціями для просування європейської інтеграції, сприяння реформам та демократичним трансформаціям у шести країнах Східного партнерства – Вірменії, Азербайджані, Білорусі, Грузії, Молдові та Україні.

Його місія полягає у забезпеченні ефективної участі громадянського суспільства Східного партнерства та ЄС у процесі планування, моніторингу та реалізації політики Східного партнерства у конструктивному діалозі з органами, які приймають рішення з ЄС та Східного партнерства. Секретаріат форуму Східного партнерства – єдина організація громадянського суспільства, яка має статус спостерігача в офіційній структурі Східного партнерства. На постійній основі їх запрошують відвідувати зустрічі міністрів Східного партнерства, наради старших посадових осіб, Платформи та панелі Східного партнерства, засідання Парламентської асамблеї CORLEAP та Euronest.

Східне партнерство – це політична ініціатива, яка має на меті наблизити шість східних сусідів – Вірменію, Азербайджан, Білорусь, Грузію, Молдову та Україну – до ЄС.

Для виконання ролі у сприянні процесам трансформації в регіоні Східного партнерства Форум працює як самостійний незалежний орган завдяки різним структурам. Генеральна Асамблея є найвищим органом, що приймає рішення. Він пропонує платформу для дискусій щодо досягнень Форуму та Східного партнерства загалом. The Steering Committee (Керівний комітет) виконує функції керівної ради ФГС, розробляє стратегії майбутнього розвитку та керує діяльністю Форуму. Секретаріат співпрацює з Наглядовим комітетом як центр інформації, координації та експертизи для учасників Форуму, органів Форуму та зацікавлених сторін у Брюсселі та країнах Східного партнерства. Форум бере свій початок у місцевому громадянському суспільстві в країнах ЄС та Східного партнерства за сприяння національних платформ та робочих груп. Вони сприяють досягненню цілей політики Східного партнерства у кожній із країн Східного партнерства.

Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства



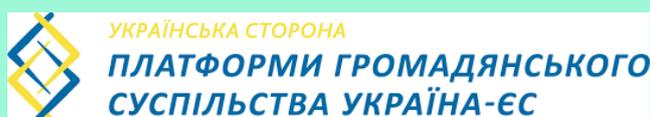
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА

ФОРУМУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства — це мережа з понад 150 громадських організацій України, що відстоює українські інтереси в рамках Східного партнерства. Платформа є частиною Форуму громадянського суспільства Східного партнерства (ФГС СхП).

Форум громадянського суспільства Східного партнерства (<https://eap-csf.eu>) — унікальна багаторівнева регіональна платформа громадянського суспільства, спрямована на просування європейської інтеграції, сприяння реформам та демократичним перетворенням у шести країнах Східного партнерства — Вірменії, Азербайджані, Білорусі, Грузії, Молдові та Україні. Будучи громадським елементом СхП, ФГС СхП намагається посилити громадянське суспільство у регіоні, підвищити рівень плюралізму у публічному дискурсі та політиці шляхом сприяння демократії участі та фундаментальних свобод. ФГС СхП — це позапартійна добродісна неурядова організація.

Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства



УКРАЇНСЬКА СТОРОНА

ПЛАТФОРМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНА-ЄС

Українська сторона Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС (УС ПГС) є частиною Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС, що створена у відповідності до ст. 469-470 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. ПГС є органом, який складається з представників громадянського суспільства України з однієї сторони і членів Європейського економічного і соціального комітету (ЄЕК) - з іншої.

Платформа є одним із чотирьох органів Асоціації поряд із Радою асоціації, Комітетом асоціації та Парламентським комітетом асоціації. І якщо перші представляють уряд та парламент, то ПГС створена з метою забезпечення належної ролі громадськості у процесі виконання Угоди про асоціацію.

ПГС може надавати рекомендації Раді асоціації. Комітет асоціації та Парламентський комітет асоціації повинні здійснювати регулярні контакти з представниками Платформи громадянського суспільства з метою отримання їхньої думки щодо досягнення цілей Угоди.

Європейська федерація транспорту та довкілля



Європейська федерація транспорту та довкілля (European Federation for Transport and Environment), яку зазвичай називають мережею «Транспортом та довкіллям» (T&E), є європейською парасолькою для неурядових організацій, що працюють у сфері транспорту та довкілля, просуваючи стійкий транспорт у Європі, що означає підхід до транспорту, який є екологічно відповідальним, економічно обґрунтованим та соціальним.

Місія T&E – це система пересування з нульовими викидами, яка є доступною і мінімально впливає на наше здоров'я, клімат та довкілля.

Заснована в 1990 році, T&E перетворилася на головну природоохоронну організацію, яка проводить кампанію з питань сталого транспорту на рівні ЄС у Брюсселі. Основна увага приділяється європейській транспортній та екологічній політиці, але роботу в Брюсселі підтримують близько 60 організацій-членів, які працюють над просуванням екологічно безпечного підходу до транспорту у всій Європі.

T&E координують Міжнародну коаліцію за сталу авіацію (ICSA), яка має статус спостерігача в Міжнародній організації цивільної авіації (ICAO) і є членами Коаліції «Чисте судноплавство» (CSC), яка має статус спостерігача від Міжнародної морської організації (IMO).

Українська кліматична мережа



Українська
кліматична
мережа

Українська кліматична мережа (УКМ) – це мережа громадських організацій з різних регіонів України, що працюють в сферах, дотичних до змін клімату: енергетиці, транспорті, екологічній освіті. Мережа впливає на політику і практику з питань змін клімату, концентруючи зусилля українських недержавних незалежних екологічних організацій.

Мережа була створена 24 березня 2000 року, та стала однією з перших об'єднань громадських організацій в Україні. До 2016 року мала назву Робоча група НУО з питань змін клімату.

Місія УКМ – впливати на політику і практику для вирішення проблем зміни клімату концентруючи зусилля українських громадських організацій.

Українська річкова мережа



Українська річкова мережа (УРМ) – добровільне об'єднання громадян, неурядових організацій та місцевих громад.

Мета УРМ – сприяти поліпшенню екологічного стану річок, а також позитивним змінам в екологічній політиці України у галузі охорони і збереження річок.

НЕЦУ є членом та ініціатором створення Української річкової мережі. У 1999 р. НЕЦУ та Інститут екології НЕЦУ підготували «Концепцію діяльності українських неурядових організацій зі збереження та відновлення річок», яку було схвалено за засіданні Громадської Ради при Мінекобезпеки України 22 вересня 1999 р. У листопаді 2000 р. під час загальнонаціонального семінару «Участь громадськості у збереженні малих річок України». 74 представники екологічних неурядових організацій, Мінекоресурсів України, Державного комітету України з водного господарства, Державної екологічної інспекції України, науково-дослідних установ ухвалили «Декларацію про створення Української річкової мережі (УРМ)». Таким чином, УРМ стала однією з перших тематичних коаліцій екологічних організацій в Україні.

Коаліція SavePolesia



#SavePolesia – це міжнародне партнерство шести громадських організацій, що прагне захистити Полісся для громадян Білорусі, Польщі, України та ширшої Європи. Коаліція

виступає проти будівництва водного шляху E40 та за розвиток природоохоронного туризму в Поліссі.

До коаліції входять АРВ – BirdLife, Білорусь; Багна, Білорусь; Frankfurt Zoological Society, Німеччина; Національний екологічний центр України; ОТОР – Польське товариство охорони птахів, Польща; УТОП – Українське товариство охорони птахів.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ 2023

ПОКАЗНИК	ВСЬОГО, грн
Отримано коштів	5 083 059
Витрачено коштів за статтями:	
Заробітна плата та послуги експертів	1 871 139
Відрядження, заходи тощо	616 353
Обладнання, товари та інші послуги	1 919 689
Накладні та адміністративні витрати	433 383
Благодійна допомога ЗСУ та постраждалим від війни	242 495
Разом витрачено коштів	5 083 059

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Національний екологічний центр України (НЕЦУ)

- Поштова адреса: м. Київ, а/с 306, 01032, Київ-32, Україна
- E-mail: info@necu.org.ua
- Веб-сайт: <http://www.necu.org.ua/>
- Ми у соціальних мережах:
 - <https://www.facebook.com/NECU.official;>
 - <https://www.youtube.com/@necu.official/>
 - https://www.instagram.com/necu_official/
 - https://twitter.com/NECU_saveplanet
- Голова НЕЦУ: Руслан Гаврилюк havryliuk@necu.org.ua

